

15 ВЕРАСНЯ 2007 г. СУБОТА № 175 (26040)

Кошт 440 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

Прамая лінія

МЕДЫЦЫНСКАЯ ДАПАМОГА: ПЫТАННІ І АДКАЗЫ

Эмены, якія адбываюцца апошнім часам у галіне аховы здароўя, без перабольшвання, датычацца кожнага з нас. Між тым, ці ўдалося палепшыць якасць і павялічыць даступнасць медыцынскіх паслуг, вывесці іх на сучасны ўзровень? На ўсе пытанні чытачоў «Звязды» адкажа начальнік упраўлення арганізаванай медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Ігар Уладзіміравіч БРОЎКА.

Наша «прамая лінія» пройдзе 21 верасня з 11 да 12 гадзін на радыёчных тэлефонах (8-017) 292-38-21 і 292-38-92. Папярэдняе пытанні прымаюцца па нумары 287-17-57.

Да рэнтабельных экспартаарыентаваных прадпрыемстваў трэба далучаць больш слабыя вытворчасці

На гэта зварнуў асабліваю ўвагу Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка ў час наведвання ААТ «Бярозабудматэрыялы».

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, такі падыход неабходна выкарыстоўваць як у будаўнічай сферы, так і ў іншых галінах. «Мы павінны цяпер выкарыстаць попыт, настрой рынку на беларускія будматэрыялы і на нашых спецыялістаў. Тады мы ўзнімем галіну. Але рабыць гэта трэба вельмі хутка», — сказаў Прэзідэнт.

У 2003 годзе ААТ «Бярозабудматэрыялы» было мадэрнізавана, дзякуючы гэтым прадукцыя прадпрыемства выйшла на еўрапейскія стандарты якасці. Аб'ём выпуску керамічнай пліткі дае магчымасць экспартаваць да 80 працэнтаў прадукцыі. Асноўнымі партнёрамі прадпрыемства на знешнім рынку — Расія, Украіна, Малдова, краіны Балтый, Казахстан, Узбекістан.

На Бярозаўскім камбінаце сілікатных вырабаў за 2—2,5 года павінна быць створана вытворчасць сусветнага ўзроўню. Такое ўказанне даў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, наведваючы прадпрыемства.

Паводле слоў Прэзідэнта, за адзін год у ААТ «Бярозаўскі камбінаат сілікатных вырабаў» павінна быць пабудавана новая лінія па выпуску газасілікатных сцянавых блокаў, аднаведных еўрапейскім стандартам. Затым прадпрыемства павінна быць поўнаасця мадэрнізавана. Цікава, да рэалізацыі гэтага праекта правялі адна з буйных беларускіх кампаній — ТАА «Трайпл», якая гатова інвеставаць развіццё Бярозаўскага КСВ.

Прэзідэнт аглядаў вытворчыя магутнасці прадпрыемства. Вырашыўшы змяніць праграму наведвання, кіраўнік дзяржавы павіваў на закнітых тэрыторыях каля камбіната, у пустых памышанках і выказаў вострую крытыку ў сувязі з тым, што такія вытворчасці, прадукцыя якой цалкам запатрабаваная, знаходзіцца ў такім сумным і безгаспадарым стане.

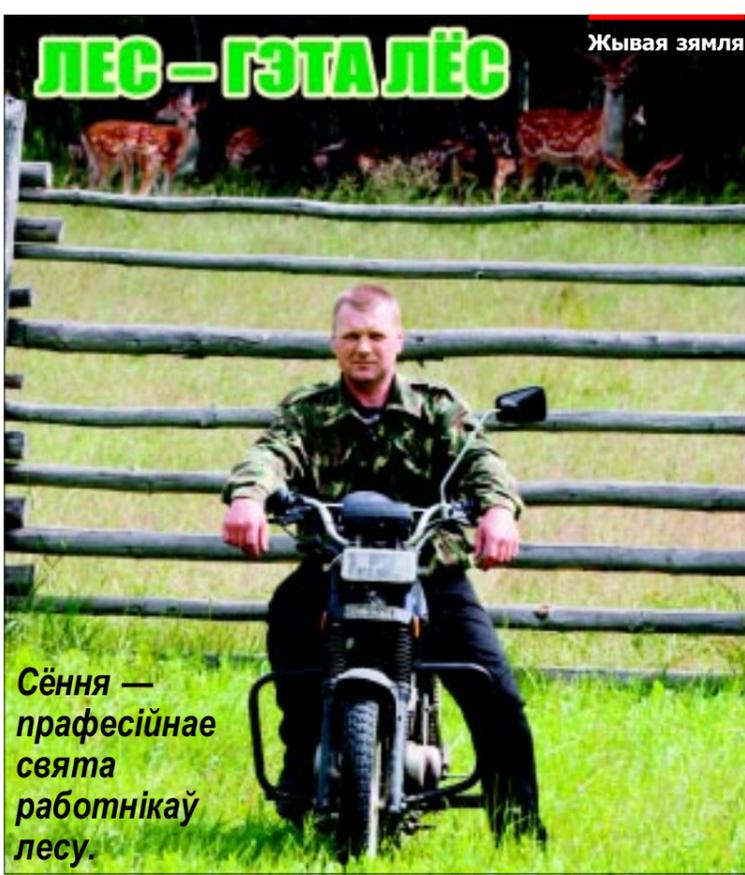
Аляксандр Лукашэнка ў цэлым заклікаў пасляпых бізнесменам, якія пераехалі ў беларускую сталіцу, не забываць пра сваю малую радзіму і ўкладваць сродкі ў будаўніцтва і стварэнне новых прадпрыемстваў і аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры ў родных месцах. Дзяржава ажажа неабходнае садзейнічанне, адначасна ён ад тагога так званага сацыяльна-адказнага бізнесу будзе карыцца да ўсіх бакоў, падкрэсліў Прэзідэнт.

ААТ «Бярозаўскі камбінаат сілікатных вырабаў» да 2003 года апынулася ў глыбокім крызісе, і цяпер тут праходзіць працэдура санацыі. Наглядчыца на пэўны складанасці дзякуючы прынятым мерам па вывадзіненню прадпрыемства з крызісу Бярозаўскага КСВ ў 2004 годзе ўдалося выйсці на дадатны баланс і дабіцца невялікага прыбытку. Чакаемая рэнтабельнасць у 2007 годзе — 25 працэнтаў.

Паводле паведамлення прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Сёння — прафесійнае свята работнікаў лесу.

Лес — не проста частка тэрыторыі. Гэта храм, адчынены для ўсіх, і той асаблівы свет, які сёння патрабуе захавання. Лес — гэта лес Сяргея Кавалеўскага, жыхара вёскі Станулі, які амаль 15 гадоў прафесійна займаецца аховаю жылёнага свету. І не толькі аховаю — доглядам, падлікамі, разведзеннем.

— Які ж лес без спеваў птушак, без рыку лаяў ў час гону, — нібы перапытвае 35-гадовы егер, спыніўшы свайго «князя» — матацыкл маркі «Мінск».

Адразу пасля армейскай службы (а служыць хлопцу давалася аж на Байкануры, дзе ён быў у складзе групы па запраўцы касмічных ракет) С. Кавалеўскі не падаўся шукаць большы заробак у вялікім горадзе, прынёс працоўную кніжку ў Глыбоцкае лясніцтва. Цяпер былы ракетчык — адзін з лепшых спецыялістаў егерскай службы Глыбоцкага даследнага лясгаса, які заўсёды славіцца добрымі спецыялістамі. Сяргей рады, што на 10 тысячак гектараў давераных яму лясных плошчаў водзяцца дзікі, казулі, хапае лася. Асаблівы гонар у яго за тое, што і журавель ёсць, і чорны бугай, што і гняздуецца. На тэрыторыі створаны валер для плямістых аленяў, куды даводзіцца нярэдка зазіраць — ці па дарозе ў лясныя нетры, ці вяртаючыся з аб'еду палля і пляцовак для падкормкі жывёл.

Менавіта каля гэтага валера мя і разгаварылі. Вечарла. Лес стаў ціхі, таямнічы. Мне, невяготнаму чалавеку, не дадана было зразумець таямніцы лясных нетраў, як разумее і адчувае іх жыццёвы егер Сяргей Кавалеўскі. Сапраўднае жыццё лесу пачынаецца якраз у час змяркання.

Недзе на лясной дарозе паволі сціхаў гук егерскага матацыкла... Аляксандр КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

РОЗГАЛАС

НА ВЫХАДНЫЯ: ЗАМАРАЗКІ, НАВАЛЬНІЦЫ І... ГАЛАЛЁДЗІЦА

У выхадныя дні вадацёлаў чакаюць няпростыя пагодныя выпрабаванні на беларускіх дарогах.

Як паведамілі ва Упраўленні Дзяржаўтаспектэй МУС краіны, у бліжэйшыя дзве суткі, 15 і 16 верасня, сіноптыкі прагназуюць істотнае пагаршэнне надвор'я. Прычым водзіць чакае цэлы набор неспрыяльных фактараў: на дарозе: моцны вецер (да 20 метраў у секунду), замаразкі, навальніцы і нават... галалёдзіца. Таму супрацоўнікі ДАІ настойліва рэкамендуюць кіроўцам у непагодзе звабіць хуткасць, павялічыць дыстанцыю, не рабіць рызыкаваных маневраў і ўвогуле быць надзвычай пільнымі і асцярожнымі.

Дзяржаўтаспектэй таксама заклікае быць больш уважлівым пешаходаў, і нагадавае, што пры адсутнасці хаджкі, альбо пешаходнай дарожкі, па праезнай частцы трэба перамяшчацца толькі наўсцяпу, а не пераходзіць дарогу ў цэным час сутак пешахода павінны абавязнаць сябе флікерамі. Між іншым, толькі за мінулыя суткі за парушэнне такога патрабавання Прэзідэнт дарожнага руху (ПДР) да адміністрацыйнай адказнасці былі прыцягнуты 390 пешаходаў.

І яшчэ. У выхадныя дні ДАІ энду возьме пад асабліва пільны кантроль аўтадарогі «Мінск—Дзяржынск», «Мінск—Гродна», «Мінск—Віцебск», «Мінск—Брэст». Над тэрыторыяй Міншчыны нагляд за дарожным рухам будзе ажыццяўляць з верталёта. Дарчы, у мінулыя выхадныя з дапамогай паветранага патруля было выяўлена 42 парушэнні ПДР.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

У СТАЛІЦЫ ПРЫ ЗАТРЫМАННІ ГАНДЛЯРЮ ЗОЛАТАМ ПАЦЯРПЕЛІ ДВОЕ СПЕЦНАЗАЎЦАЎ

У Мінску ў ходзе спецаперацыі па затрыманні асобаў, якія займаюцца незаконным абаротам каштоўных металаў і камянёў, пацярпелі двое супрацоўнікаў падраздзялення міліцыі спецыяльнага прызначэння.

Каля а паловы другой дня на аўтазапраўцы па вуліцы Леніна двое грамадзян цыганскай нацыянальнасці ў аўтамабілі «БМВ» прадалі 22-гадовай мінчанцы залатыя бранзалет вагой 52,6 грама з устаўкамі з 220 каштоўных камянёў. Як удакладнілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, дзяўчына выклала за гэту «цацку» прадаўцаў 1900 долараў ЗША. Якраз падчас незаконнай здзелкі гандляроў і заспелі супрацоўнікі падраздзялення спецыяльнага прызначэння, якія працавалі ў звязцы з аперацыйнымі аддзела па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю Ленінскага РУУС. Аднак 26-гадовы жыхар Мінскага раёна і 25-гадовы мінчанін, якія зразумелі, што «пагарэлі», вырашылі ўцячы на аўтамабілі. Машына на поўным газу сарвалася з месца, але старшы прапаршчык ПМСП выскачыў наперараз: вадацёла БМВ гэта не спыніла і ён збег супрацоўніка міліцыі. Тады іншы супрацоўнік падраздзялення — капітан міліцыі, каб затрымаць злачынцаў, праз разбітае лабавое шкло БМВ кінуўся ў салон аўто. Яму на дапамогу прыйшоў сярачтан, і праваахоўнікам усё ж такі ўдалося зашчоўнуць на руках крмынальнайкіх наручнікі. Старшы прапаршчык, які ў выніку наездку БМВ атрымаў пераломы рук і чэрпапа-мазгавую траўму, змешчаны ў шпіталь. Капітан міліцыі таксама пацярпеў — у яго колата-рэзаныя раны кісцей рук. Што датычыцца затрыманых, то ў адносінах да іх узбуджана крмынальнага справа.

Ігар ГРЫШЫН.

Дабайка Е 128 — пад забаронай

З 6 верасня на тэрыторыю нашай краіны не павінны завозіцца, а, значыць, і прадавацца харчовыя прадукты, вырабленыя з выкарыстаннем харчовай дабаўкі Е 128. Падоўныя прадукты, завезеныя раней, знятыя з рэалізацыі, і працэс гэты знаходзіцца пад кантролем адпаведных асобаў міністэрства аховы здароўя і ўнутраных спраў, камітэтаў дзяржаўскай і паграўноўскай, Упраўлення справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Беларускай чыгуначы і іншых.

Паводле слоў урача-гігіеніста аддзялення гігіены харчавання Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Юрыя ГАРЭНЮКА, фарбавальнік Чырвоны 2G, які мае індэкс Е 128, раней быў зарэчаны для выкарыстання ў харчовыя прамысловыя аздавядзеныя структуры Еўропы і Расіі.

Вышэйпавяжаны фарбавальнік уваходзіць у спіс харчовых дабавак, дазволена для вытворчасці харчовых прадуктаў. Пры гэтым сфера прымянення Е 128 была строга нармаванай — дазваляла для выкарыстання ў харчовай прамысловыя пры вытворчасці каўбас для сыяндану з мінімальным утрыманнем жожавак (6 працэнтаў) і мянса для бургераў з мінімальным утрыманнем агароднін і/або жожавак (4 працэнтаў) з максімальна дапушчальным узроўнем у прадуктах 20 мг/кг. Устаноўленыя ў Беларусі нормы прымянення харчовай дабаўкі Е 128 адпавядалі нормам, прынятым у Еўрапейскім саюзе і Расійскай Федэрацыі.

Бяспечнае харчаванне

Падставай жа для разгляду ў Еўрапейскай камісіі пытання аб забароне выкарыстання харчовага фарбавальніка Е 128 сталі вынікі даследаванняў, праведзенных Еўрапейскай агенствам па харчовых стандартах, правядзення ў справаздачы Науковага савета па харчовых дабаўках, арыаматызатарах, тэналагічных дапаможных сродках і мэтэрыялах, якія кантактуюць з харчовымі прадуктамі. У гэтай справаздачы паказана, што фарбавальнік Чырвоны 2G метабалізуецца ў анілін — генатаксіннае злучэнне.

Для папярэджвання негатывнага ўплыву харчовай дабаўкі Е 128 на здароўе беларускага насельніцтва была прынята і ўжо ўступіла ў сілу Пастанова №19 «Аб забароне выкарыстання харчовай дабаўкі Е 128».

Святлана БАРЫСЕНКА.

«Так прывык да «Звязды», што нават думаю па-звяздоўску»

Працтыка «падпісчыка» вядоўрака паказала, што самымі цэльнымі, душэўнымі і не паафіцыйнаму шырым вывазным Дні падпісчыка ў нас здараюцца там, дзе месцам правядзення абіраецца невялікае памішанне і дзе чытаць і журналісты не адасоблены ад аднаго вышыня сцэны ці трыбуны. Багаты вопыт нашых выступленых пацярджанае вядоўрака факт: чым бліжэй мы да людзей — тым прасцей зразумее іх, усталяваць даверлівыя адносіны. Менавіта ў такіх умовах прайшлі Дні падпісчыка «Звязды» ў Дзяржынску і Баранавічах, куды вывазная брыгада журналістаў завітала 13 верасня.

Самы складаны момант для любога апавядальніка ці артыста (асабліва для дамарослага, якімі з'яўляемся мы) — першыя 5—10 хвілін выступлення, за якія неабходна прыцягнуць увагу слухачоў, зацікавіць іх. У Дзяржынску Дзень падпісчыка быў арганізаваны на мясцовым Даследным механічным заводзе, у кабінце дырэктара.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

На сустрэчы прысутнічала каля 30 чалавек, у асноўным — работнікі прадпрыемства. У памяшканні яблыку не было дзе ўпасці і гэта само па сабе скаігалічнае нас вельмі падтрымала. А калі нашы слухачы адразу павіншавалі нас з 90-годдзем «Звязды» і пацвердзілі, што газету ведаюць і рэгулярна чытаюць, мы, як кажучы, увовуле «расправілі крылы» і «адтанцавалі» ад душы.

(Заканчэнне на 5-й стар.)

«МАЗЫРСКІ ФЕНОМЕН» ПЕРАРВАЎСЯ

Сёлета пуцёўка на дзіцячае «Еўрабачанне» заваёваў мінчанін

Увечары 13 верасня было названа імя пераможцы рэспубліканскага дзіцячага конкурсу «Песня для Еўрабачання», які прадставіць нашу краіну 8 студзеня ў Ротэрдаме на міжнародным дзіцячым «Еўрабачанні-2007». Ім па суме балаў, пастаўленых усімі рэгіёнамі Беларусі, і па выніках галасавання прафесійнага журы стаў 11-гадовы Аляксей Жыгальковіч з Мінска.

Менавіта песню Лёшы, прысвечаную сяброўству, найбольш удадалі тэлеглядчы — 5 з 6 абласцей аддалі Рэспубліканскаму цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Юрыя ГАРЭНЮКА, фарбавальнік Чырвоны 2G, які мае індэкс Е 128, раней быў зарэчаны для выкарыстання ў харчовыя прамысловыя аздавядзеныя структуры Еўропы і Расіі.

Вышэйпавяжаны фарбавальнік уваходзіць у спіс харчовых дабавак, дазволена для вытворчасці харчовых прадуктаў. Пры гэтым сфера прымянення Е 128 была строга нармаванай — дазваляла для выкарыстання ў харчовай прамысловыя пры вытворчасці каўбас для сыяндану з мінімальным утрыманнем жожавак (6 працэнтаў) і мянса для бургераў з мінімальным утрыманнем агароднін і/або жожавак (4 працэнтаў) з максімальна дапушчальным узроўнем у прадуктах 20 мг/кг. Устаноўленыя ў Беларусі нормы прымянення харчовай дабаўкі Е 128 адпавядалі нормам, прынятым у Еўрапейскім саюзе і Расійскай Федэрацыі.

У той жа час, члены дэмакратычнай партыі лічаць, што Буш толькі знешне ўлічыў антываенныя настроі ў ЗША — пасля аб'яваўскага скарачэння войскаў ад цяперашніх 169 тысяч застанецца прыкладна столькі ж, колькі было ў снежні 2006 года, да пашырэння амерыканскай ваеннай прысутнасці ў краіне.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота прэс-службы Белтэлерадыёкампаніі. P.S. Падчас трансляцыі канцэрта было абвешчана, што ЗША паддала заяўку на права прымаць у нашай краіне дзіцячы конкурс «Еўрабачанне-2009».

ЯГО ВЯЛІКАСЦЬ ПІНЖАК

Пурпуэн, кацэфірэж, камзол, твід, бушлат, сак... Усё гэта — «продкі» сучаснага пінжака. Але не ўсё сталі галоўнымі героямі выстаў «Запаяны ў пінжак», што адкрылася 14 верасня ў сталічнай галерэі «Падземка».

Выстава камерная, як пачкойчы — «дакмануцы», але ад таго не менш цікавая. Пінжак — дакладней, рэтраспектыва ў два яго стылі, «пасляваенны» і «партасактыў» — прадстаўлены ў трох формах: фатаграфія, жывальні, аб'екты. Руку да экспазіцыі прыклалі, напрыклад, такія вядомыя ў сваіх сферах творцы-мастакі, як Сяргей Кажамжкін, Уладзімір Цэслер, Сяргей Міхаленка, Уладзімір Парфянок, Сяргей Рымашэўскі і г.д. «У людзей часам складваецца няпростыя стагункі з пінжакамі. Іх можна невадыць, як маску, якой пакутліва цяжка адпавядаць. Можна цалкам сабе сура» —

Ліна МАЛІНІНА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

БУШ АБ'ЯВІЎ АБ ПАСТУПОВЫМ ВЫВАДЗЕ ВОЙСКАЎ З ІРАКА

Прэзідэнт ЗША падчас выступлення ў працы афіры амерыканскіх тэлеканалаў аб'явіў аб планах вываду з Ірака каля 21 тысячы вайскаў да сярэдзіны 2008 года.

Паводле слоў Буша, чым больш пасляпыхым будучы дзеянні амерыканскага кантынгенту ў Іраку, тым больш салдатаў змогуць вярнуцца дадому. У той жа час, члены дэмакратычнай партыі лічаць, што Буш толькі знешне ўлічыў антываенныя настроі ў ЗША — пасля аб'яваўскага скарачэння войскаў ад цяперашніх 169 тысяч застанецца прыкладна столькі ж, колькі было ў снежні 2006 года, да пашырэння амерыканскай ваеннай прысутнасці ў краіне.

ВІКТАР ЗУБКОЎ ЗАЦВЕРДЖАНЫ ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРАМ РФ

Дзяржаўная Дума Расіі на пасяджэнні ў пятніцу 14 верасня зацвердзіла Віктара Зубкова старшынёй урада Расійскай Федэрацыі.

За яго прагаласаваў 381 дэпутат, супраць — 47, устрымаліся 8. Кандыдатуру Зубкова падтрымалі «Адзіная Расія», «Справядлівая Расія» і ЛДПР. Камуністы галасавалі супраць.

ФРАНЦЫЯ МОЖА ВЕРНУЦЦА Ў СКЛАД ВАЕННАЙ АРГАНІЗАЦЫІ НАТА

Францыя гатова «праясніць» сваю ролю ў НАТА і можа вярнуцца ў склад ваеннай арганізацыі альянса.

Як вядома, 10 сакавіка 1966 года генерал дэ Голь паведаміў пра адхіленне французскіх прадстаўнікоў з ваеннай штаб-кватэры НАТА з-за спрэчкі аб парадку падначалення. Акрамя таго, Францыя адмовілася ўключыць сваю сістэму ППА ў агульную сістэму НАТА і не дазволіла размясціць на сваёй тэрыторыі амерыканскую ядзерную зброю. Менавіта ў сувязі з гэтым канфліктам штаб-кватэра альянса была перанесена з Парыжа ў Брусель.

У жніўні гэтага года прэзідэнт Нікаля Сарказэ ў сваёй прамоўе аб праблемах знешняй палітыкі заявіў, што НАТА і Францыя аднолькава зацікаўлены ва ўмацаванні абараназольнасці Еўрасаюза.

НЕЗДАРОВЫ ЛАД ЖЫЦЦЯ ШТОГОД ЗАБІВАЕ 17 МЛН ЧАЛАВЕК

Штогод каля 17 мільянаў чалавек паміраюць у выніку глабальнай эпідэміі хрынічных захворванняў, развіццё якіх мо бы папярэджана здарова лад жыцця. Да 2015 года колькасць ахвяраў падвойцца, папярэджана ў пятніцу Сусветнага арганізацыя аховы здароўя.

САБАКА ЗАГРЫЗ НЕМАЎЛЯ...

Жудаснае здарэнне ў чввер сабака напаў на пяцімесячна дзіцячкіну.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, бяда здарылася ў кватэры 33-гадовай мінчанкі, якая знаходзіцца ў дэкрэтным водпуску па догляд дзіцяці і пражывае на вуліцы Каліноўскага. Стафдаршчырскі тэр'ер каля п'яці гадоў, калі дзіцячкіна была адна, накінуўся на няшчаснае дзіця і літаральна загрыз яе: на цэле немаўляці потым налічылі мноства кусана-рваных ранаў з пашкоджаным унутраным органам.

Прыкладна праз паўгадзіны пасля нападу дзіцячкіна была дастаўлена ў рэанімацыйнае аддзяленне бальніцы, дзе ўрачы змагаліся за яе жыццё. Аднак выратаваць дзіця не ўдалося.

Ігар ГРЫШЫН.

ПАДАВІЎСЯ І... ПАМЁР У РЭСТАРАНЕ

53-гадовы жыхар Талачынскага раёна падавіўся ў мясцовым рэстаране і памёр.

Адбылося гэта а восьмай гадзіне увечары. Медыкі з цэнтральнай раённай бальніцы на наступны дзень паведамілі ў Талачынскі РАУС аб тым, што з рэстарана прывезлі труп на машыне хуткай медыцынскай дапамогі. Як паведамілі «Звяздзе» ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Віцебскага аблвыканкама, у ходзе судова-медыцынскай экспертызы было высветлена, што смерць наступіла ад механічнай асфіксіі — перакрыцця дыхальных шляхоў інашародным целам...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У ДОМЕ ЗАГІНУЛІ ТРОЕ

Неасцярожнасць пры куранні стала прычынай трагедыі, якая здарылася ў Баранавічах, дзе ў агні пагару загінулі трыя.

З дома, які запылаў, а крывінай агні стала незатушаная цыгарэта, не змагі выбярацца гаспадыня, яе непрацуючы 52-гадовы сын, а таксама 52-гадовы гоць, які не меў пэўнага месца жыхарства.

Ігар ГРЫШЫН.

УП «МІНСКІЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по предоставлению юридическим лицам и индивидуальным предпринимателям во временное пользование торговых площадей в торговом центре «Купаловский»

Table with 6 columns: № лота, Номера торговых мест, Площадь торгового места, кв. м, Начальная цена кв.м, евро, Срок аренды, месяцев, Размер задатка, базовых величин. Rows 1-6.

Для участия в аукционе участник перечисляет задаток и плату за участие в аукционе в размере 4 базовых величин на расчетный счет 3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, код 1530011331, УНП 190398583 УП «Минский городской центр недвижимости». Перечень необходимых документов и порядок подачи определен условиями проведения аукциона. Договор аренды с победителем аукциона заключается в течение 3 рабочих дней с даты проведения аукциона.

Аукцион состоится 27 сентября 2007 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Документы на участие принимаются по 26 августа 2007 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Заявки на участие, поступившие после указанного срока, не рассматриваются. Контактные телефоны: 227-40-22, 227-48-36. Наш сайт в Интернете www.mgcn.by.

ISSN 1990 - 763X 0 7 1 7 5 >

Table with 2 columns: Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Курс валют, Курс валют. Rows for USD, EUR, BYR, RUB, UZS.

Суд ды справа

Шпіёны пазбавіліся волі і пагонаў

Вярхоўны суд краіны вынес прыговоры чацвярм беларускім вайскоўцам, якія абвінавачваліся ў шпіянажы на карысць Польшчы.

Уладзімір Рускін, Віктар Богдан, Павел Пяткевіч і Сяргей Карнялюк прызнаны вінаватымі ў наўмысным шпіянажы, здзейсненым ва ўрон абароназдольнасці нашай Радзімы. Паводле звестак КДБ, вайскоўцы займаліся зборам інфармацыі аб ваенна-стратэгічных аб'ектах Беларусі і Расіі. Іх найперш цікавілі звесткі аб размяшчэнні, колькасці сродкаў праціваветранай абароны. Рэзідэнтам польскай разведкі быў афіцэр Ваенна-паветраных сіл (ВФРС) і вайскаў прашпаветранай абароны (ППА) нашай краіны Уладзімір Рускін. Суд прызначыў яго арганізатарам шпіянажу і прыгаворыў да 10 гадоў пазбаўлення волі. Памагатаў рэзідэнта атрымалі меншшы тэрміны: начальнік разведкі аднаго з зенітна-ракетных падраздзяленняў Віктар Богдан — 9 гадоў пазбаўлення волі, вайскоўцы радыётэхнічнай бригады Сяргей Карнялюк і Павел Пяткевіч — па 7 гадоў кожны. Усе асу-

джаны таксама пазбавлены вайсковых званняў. Адбываюцца пакаранне шпіёны будуць у калоніі ўзмоцненага рэжыму. Нагадаю, што айчыныя спецслужбы выявілі і абясшкодзілі агентурную сетку польскай разведкі яшчэ ў студзені гэтага года. Але толькі 15 ліпеня пра шпіёнскі скандал стала вядома грамадскасці. У з'яўцы Агульнаацянальнага тэлебачання (АНТ) з адмысловым павадамленнем выступіла намеснік старшыні Камітэта дзяржбяспекі Віктар Вегера. Дарэчы, у гэтай справе фігураваў і афіцэр расійскай арміі, які сам прыйшоў ў Федэральную службу бяспекі і прызначыў ў шпіянажы на карысць Польшчы. Ступень яго віны расійскае прасудддзе яшчэ не вызначыла. А ў крмінальнай справе беларускай шпіёнскай «чацвёркі» ён праходзіў у якасці сведкі.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Лазня без веніка — страчаны час, — любіць казаць Таццяна ПАНЦЮК з вёскі Лёсікі Акцябрскага раёна. У гэтай невяліччай вёсцыці (усяго 45 двароў) у венікі заведзена класіі мхель, мяту, сцяблінкі крапівы, рамонкі і шмат яшчэ чаго, што надае гэтай звычайнай рачы новыя незвычайныя якасці.

Такім венікам я даю назвы: «каб кахалі», «каб жонка не лаялася», «каб энк камп'ютарны вiрус», «каб дэрнэман танцоўр нічога не перацкаджала», — пералічвае Таццяна і усур'ёз дадае: зрэшты, у лазні кожны пауче прыліў бадзёрасці і чароўны водар раслін.

Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

Ад лічыльнікаў не схаваешся

Калі 1 мільёна кватэр у нашай краіне будуць абсталяваны сёлетэ індывідуальнымі прыборамі ўліку расходу цяпла, вады і газу. Агульны пераход на эканомную аплату камунальных паслужаў яшчэ працягваецца.

Карысць ад гэтага для жыхароў відавочная. Пасля з'яўлення прыбораў уліку ў сярэдняй двухкамаватнай кватэры аплата за паслужы аднаўча на 20—30 тысяч у месяц, а выкарыстанне рэсурсаў адной сям'і памяншаецца на 30—40 працэнтаў. Пры тым, што на працягу трох гадоў жытці кватэр з лічыльнікамі могуць разлічваць на 20-працэнтную сціпку пры аплаце камунальных паслужаў.

Аднак яшчэ не ўсе падрыхтаваны да таго, каб укараньчы на сваёй жыллёвай плошчы эканомныя тэхналогіі. Паставіўшы прыбор, грамадзяне могуць разлічваць на адцягненне аплаты тэрмінам да шасці месяцаў.

Як сведчыць начальнік аддзела эксплуатацыі жыллёвага фонду Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Міхаіл КОЛАСАЎ, дваццаць працэнтаў людзей, з ліку тых, чыя кватэра свабодная пакуль ад прыбораў уліку, не вызначыліся з тэрмінамі іх набывацця, а некаторыя і ўвогуле адмаўляюцца:

— Прычыны, па якіх людзі не хочучь выкарыстоўваць індывідуальныя прыборы ўліку, могуць быць рознымі. Для некаторых грамадзян, якія маюць ільготы на аплату паслужаў, рэзоніца ў іх аплаце будзе неадчуванальна. Ёсць людзі, якія вядуць асцельны лад жытці, ім усё роўна, — кажа спецыяліст. — Сустрэкаюцца і такія кватэры, дзе зроблены рамонт, і гаспадары не хочучь быцьчы ў ёй лічыльнік.

У рэгіёнах краіны частка насельніцтва не гаджаецца на ўсталяванне прыбораў з-за кошту паслужаў, які хістаецца ад 150 да 220 тыс. рублёў. Акрамя таго, назраецца высокая ступень зношанасці сістэм, адсутнасць у арганізацыі сродкаў для набывацця саміх прыбораў уліку, адсутнічае персанал. Адмоўную ролю іграе і недастатковая інфармаванасць людзей наконт усёй працэдур, а работнікі некаторых жыллёва-камунальных гаспадарках не могуць дакладна адказаць на пытанні.

Праблема гэтыя тыповыя, аднак тое, што індывідуальныя лічыльнікі энергіі будуць з'яўляцца ў кватэрах усё часцей, відавочна таксама. Зараз у кватэрах Мінска кожны дзень «прапісваюцца» па 800 новых прыбораў уліку, да канца наступнага года іх стане каля 1 млн 200 тыс. Акрамя эканоміі прыватных сродкаў спажываючы, карысці атрымлівае і гарадскі бюджэт. Агульны аб'ём спажываемай сталічных жыхарамі вады да апошняга гады памяншыўся на дваццаць працэнтаў, менавіта дзякуючы прыборам уліку.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

ТАРЫФЫ НЕ ПАВЫСЯЦЬ

У Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі пакуль не разглядаецца пытанне аб павышэнні тарыфу на ваду для тых, хто не ўстанавіў індывідуальныя лічыльнікі ўліку на расходу. Аб гэтым паведаміў начальнік аддзела эксплуатацыі жыллёвага фонду Мінжылкамага Міхаіл Коласаў на пасяджэнні круглага стала на тэму ашчаднага падыходу да аплаты камунальных паслужаў.

— Пытанне аб тым, каб у Беларусі было два тарыфы — асобна для тых, у каго ў кватэрах устаноўлены індывідуальныя лічыльнікі расходу вады, і для тых, хто іх не мае, — у Міністэрстве ЖКП такія на ўзіманні, — паведаміў Міхаіл Коласаў. — Паводле нашых даных, ва ўрадзе гэта тым чынам, пакуль будзе дзейнічаць адзін тарыф для ўсіх».

Іншая справа, што тарыф на ваду ў Беларусі нізкі — насельніцтва аплачвае менш як 40 працэнтаў кошту затрат на перапрацоўку вады і дастаўку яе ў дамы. У будучыню, магчыма, будзе разглядацца пытанне яго павышэння для ўсіх, адначасна прадставіць міністэрства.

Нагадаем, на мінулым тыдні начальнік аддзела энергетыкі Мінгарвыканкома Анатолю Лаўнчук заявіў на прэс-канферэнцыі ў мэрыі аб тым, што цяпер праналежца павялічыць з 1 студзеня 2009 года ў 2—3 разы тарыф на ваду для грамадзян, у кватэрах якіх не устаноўлены лічыльнікі.

БЕЛТА.

16 верасня — міжнародны дзень аховы аэнавага слоя

Беларускі жыллёва-камунальна-гаспадаркі Міхаіл Коласаў ад аэнававых «дзіракаў»?

Аптымістычныя меркаванні на-конт паступовага аднаўлення аэнавага слоя, хутчэй за ўсё, не адпавядаюць рэалінасці. Паводле слоў дырэктара Нацыянальнага навукова-даследчага цэнтэра маніторынгу аэнавафэры Аляксандра КРАСОЎСКАГА, сёлетэ ў ліпені над тэрыторыямі Еўропы і Беларусі навукоўцы назіралі адпору некалькі аэнавафэры «дзіракаў». Пік прышоў на 17—19 ліпеня, і Беларусь аказалася фармінаваць ў эпіцэнтры гэтай анамалійнай з'явы. Звычайна, аэнавафэры «дзіракаў» ўтвараюцца над нашай краінай аб ранній вясной (у сакавіку — красавіку), аб напрыжаны кастрычкіна і ў лістападзе. А вось ліпенская аэнавафэры «дзірака» выхо-дзіць за рамкі нормы.

Я, вядома ж, не біёлаг, але за дэсцігоддзё назірання за аэнавафэры слоём забавяжы пэўную заканамернасць: планшці гуркоў у нас заўсёды церпяць менавіта ў той час, калі над тэрыторыяй краіны назіраецца дэфіцыт аэнавафэры, падзеляўшы сваім ігатам Аляксандра Красоўскага. — І гэтакім ёсць тлумачэнне, бо многія культуры вельмі адчувальныя да актыўнага ўльтрафіялету.

Аб тым, што сітуацыя з аэнавафэры слоём працягвае заставацца нестабільнай, сведчыць і глыбокая аэнавафэры «дзірака», зафіксаваная ў верасні —кастрычніку над Антарктыдай —самая глыбокая за ўвесь час назірання. Прычым паводзіла яна сабе даволі дзіўна — распалася на два фрагменты: заходні фрагмент паступова энк, а ўсходні — «правісеў» ад да лотага.

Варта нагадаць, што сёлетэ спадзівана 20 гадоў Манрэальскаму пратаколу, які сфармуляваў аэнавафэры мерыяпрымствы па вывядзенню са спажывання найбольш небяспечных для разбурэння аэнавафэры рэчываў. На сёння гэтага дакумэнт ратыфікавала ўжо 191 краіна. У выніку сумесных намаганняў краіны — удзельніцы Пратакола забяспечылі адмову ад 95 працэнтаў аэнавафэры рэчываў, знізіўшы ўзровень іх вытворчасці з 1,8 млн тон у 1987 годзе да 83 тыс. тон у 2005 годзе. Першыя прыкметы аднаўлення аэнавага слоя намедзіліся яшчэ ў 1997 годзе, але навукоўцы пакуль

не спадзівана аднесці пазітыўныя змены ў яго стане на карысць дзейнасці чалавека. Напрыклад, даказана, што існуе прамая сувязь паміж таўшчыняй аэнавага слоя і актыўнасцю вулканізацыі на Зямлі: так, кожнае вулканічнае вывяржэнне чыгне за сабой прыкладна 15—20 працэнтнага страты ў аэнавафэры бар'еры. Разбуральнае ўздзеянне на аэнавафэры слой аказваюць таксама і пажары ў саване. Да таго ж анамалійна з'яўляюцца, якія дэталю назіраюць навукоўцамі ў апошні год, красамына сведчаць аб тым, што сітуацыя з аэнавафэры слоём працягвае заставацца нестабільнай.

Дарэчы, Беларусь размешчана на шыраце, якая з'яўляецца зонай найбольшай змянінасці аэнавага слоя. Таму задачай беларускіх палітыкаў у будучай экспедыцыі ў Антарктыду будзе дэталювае вывучэнне аэнавага слоя на яе ўзбярэжжы. У Антарктыдзе такія дэталювае будуць найбольш эфектыўныя, паколькі сітуацыя з аэнавафэры слоём там больш стабільная, чым у Беларусі...

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПАМОЧНІКІ І ДАМЕ, І НА АГАРОДЗЕ

Клінінговія паслужы, пракат камп'ютарнай тэхнікі, рамонт аўтаранспарту, вытворчасць і ўстаноўка вокнаў ПВХ, рамонт печак, кватэр, расліпоўка дрэў, рэстаўрацыя мэблі са змяненнем яе дэзайну — вось далажы не поўны пералік паслужаў, якія пачалі аказваць з надбавкай часу сваім кліентам арганізацыі бытавога абслугоўвання насельніцтва.

Як патумачыла генеральны дырэктар Беларускага дзяржаўнага аб'яднання арганізацыі бытавога абслугоўвання насельніцтва Ганна ЛАЎРКЕВІЧ, пад тэрмінам «клінінговія паслужы» хапаецца работы па вядзенню хатняй гаспадаркі і гэтыя могуць быць як работы ў доме, напрыклад, мыццё вокнаў ці генеральная ўборка, так і работы на двары і ў агародзе (прапоўка градак, добраўпарадкаванне тэрыторыі і г.д.). У гэтым годзе клінінговія паслужы пачалі аказваць у Сморгонскім, Астравецкім, Іўеўскім раёнах і ў Ваўкавыску.

Увогуле, як сведчыць маніторынг стану бытавога абслугоўвання насельніцтва, у сельскай мясцовасці вельмі высокім попытам карыстаюцца паслужы пральні, хімічсты, цырульніцка паслужы і паслужы фатаграфіі. Працягвае расці таксама попыт на разнастайныя рамонтныя паслужы: рамонт абытку, швейных вырабаў, рамонт металавываў, рамонт і тэхнічнае абслугоўванне бытавой тэхнікі і радыёэлектроннай апаратуры. Амаль удвая вырасці за апошні час аб'ёмы аказваемых вясючкова паслужаў па рамонтну аўтаранспарту, а таксама будаўніцтву і рамонтну жылля і іншых пабудов.

Праблема прыцягнення новых кліентаў — гэта перш за ўсё праблема павышэння якасці паслужы і культуры абслугоўвання, а таксама пошук новых перспектывных відаў дзейнасці, — пераканана Ганна Лаўркевіч. — Для прыкладу, «пнямаран» укаранення новых відаў паслужаў у нас з'яўляецца Сморгонскі раённы камбінат бытавога абслугоўвання насельніцтва. У іх арэнале ўжо і рамонт аўтаранспарту, і вытворчасць вокнаў ПВХ, і клінінговія паслужы. Усё, на маю думку, залежыць ад ініцыятыўнасці кіраўніка і, зразумела, прыцягнення прафесійнай падрыхтаваных кадраў.

За 7 месяцаў гэтага года жыхарам сельскай мясцовасці было аказана бытавых паслужаў на суму

53,2 млрд рублёў — тэмп росту склаў 118,5 працэнта. Сёння функцыянуе 1749 сельскіх комплексных прыёмных пунктаў.

У ліпені былі перагледжаны некаторыя дзяржаўныя сацыяльныя стандарты, у тым ліку і ў галіне бытавога абслугоўвання насельніцтва. Так, калі раней у сельскай мясцовасці адзін комплексны прыёмны пункт прыпадаў на 1800—2000 чалавек, то новы нарматыў складае 1 пункт на 1500—1750 чалавек. У наш ліку нарматыў прадугледжвае наўвясучы 1 комплекснага прыёмнага пункта ў кожным аграгарадку, дзе будзе вясюца прыём заказаў па 11 сацыяльна значымых відах паслужаў, а таксама іншых відах паслужаў, запатрабаваных кліентамі. Быў павялічаны таксама і нарматыў вытворчых магутнасцяў (рабочых месцаў) па наступных відах сацыяльна значымых паслужаў: рамонтну швейных вырабаў, рамонтну абытку, рамонтну мэблі, паслужах цырульняў, фотаслужаў, прыёму заказаў у пральню і хімічстыку і вырабу рытуальных прыналежнасцяў.

За студзеня—жнівень адрамантавана 178 сельскіх комплексных прыёмных пунктаў і аб'ектаў бытавога абслугоўвання, што складае 74 працэнта ад гадовага задання. У аграгарадках адрамантаваныя 35 комплексных прыёмных пунктаў, 18 працэнтаў ад гадовага задання) і адкрыты 8 новых (усяго 14 працэнтаў).

— Вельмі нізкія тэмпы адрычцы і рамонтну сельскіх комплексных прыёмных пунктаў у аграгарадках тлумачыцца тым, што да канца чэрвеня не было адрычцы фінансаванне, — патлумачыла Ганна Лаўркевіч. — А ўсяго па стану на 1 верасня на развіццё бытавога абслугоўвання, што прадугледжана Дзяржаўнай праграмай адраджэння і развіцця вёскі на 2005—2010 гады, было накіравана 14,5 млрд рублёў. У рамках той жа праграмы былі адкрыты 572 комплексных прыёмных пунктаў. А аб'ём аказаных на душу насельніцтва ў сельскай мясцовасці бытавых паслужаў павялічыўся летас амаль у 10 разоў у параўнанні з 2000 годам. Мы не проста аднавілі ў вёсцы сетку бытавога абслугоўвання насельніцтва, якая існавала раней, а павядавалі новую сістэму аказання бытавых паслужаў на сучасным узроўні.

Надзея НІКАЛАЕВА.

А на мой погляд...

«3 блізкімі і роднымі людзьмі прафесійныя пытанні цікава абмяркуюцца нават дома»

Памятаеце анекдот? «Ты кім хочаш стаць, калі будзеш дарослым?» — «Генералам». — «Наўрад ці атрымаецца». — «Чаму?» — «У генерала ёсць сын». — «І што?» — «Ён таксама захоча стаць генералам, калі вырасце». Вядома, гэта жарт. Сын ці дачка, напрыклад, музыканта не абавязкова павінны пайсці яго шляхам. І наўрад ці можна перашкодзіць свядомаму раэзоннаму наўшчадка абраць тую ж прафесію, што і ў бацькоў, нават калі апошнія і супраць. У жыцці усё можа быць. Як — мы і вырашылі пацкавацца ў нашых чарговых рэспандэнтаў, задаўшы ім пытанне адносна працоўных дынастыяў.

Ці з'яўляецеся вы яе падаўжальнікам? Ці яна, дынастыя, магчыма, пачалася ці пачнецца менавіта з вас?

Аляксандр ПАСТОЎСКІ, начальнік прэс-службы ГУЭС Мінгарвыканкома, капітан мліцыі:

Мой бацька быў ваенным лётчыкам, зараз ён на пенсіі. Ваяваў яго бацька, бацька дзедка... Жывучы ў сям'і, можна сказаць, патомнага ваеннага, я з маленства ведаў, што гэта такое — афіцэр, што азначае афіцэрскі гонар, афіцэрскія слова, гусарскае стаўленне да жанчыны. Гэта адчувалася ва ўсім маім жыцці, можна сказаць, трапіла ў кроў. Ваенным я не стаў, хоць некалі такія думкі ўзніклі, але падаўжальнікам ваеннай дынастыі сябе лічу. У плане сумлення, адказнага стаўлення да слова і справы. Сваё будучы дзяцц, магу сказаць, буду вучыць гэтакім.

Наталія ЧУБРЫК, выканаючая абавязкі начальніка ўпраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Карэліцкага раённа-канкама:

— Мае бацькі працавалі ў сельскай гаспадарцы простымі рабочымі. Сама я ў свой час скончыла наргас. Сын зараз вучыцца ў сель-

скагаспадарчай навучальнай установе ў Гродне. Брат таксама звязаны з працай у вёсцы: калісьці быў старшынёй гаспадаркі, потым узначальваў сельскі Савет, зараз працуе галоўным аграномам. Я адказала на ваша пытанне?

Раіса ХАРЫТОН, начальнік скурна-абыткавага ўпраўлення канцэрна «Бел-леграм»:

— Сын пайшоў працаваць на падпрыемства ў галіне лёгкай прамысловасці. Дачка вучыцца не па «профілю» дзякуючы маёй парадзе, але на тое былі сямейныя абставіны. Калі б не яны, магчыма, усё складалася б інакш. Дарчы, мае бацькі не мелі дачынення да лёгкай прамысловасці: маці была выкладчыцай, бацька — старшынёй. Маці, безумоўна, угаварвала пайсці вучыцца на настаўніцу, бо раней да педагогаў было зусім іншае стаўленне, памятаецца, але мяне, чыра скажу, у школу не цягнула. Сваю будучую прафесію я выбрала сама. Ці размаўляем мы з сынам на прафесійны тэмы? Так, і часам гэта спраўды бывае цікава — нешта я ў яго спытаю, нешта ён у мяне.

Ігар СУРАКАЎ, вядучы паліўніцтва-наўвясуча Рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства паліўнічых і рыбалоўцаў»:

— Не адкажу стаючы на ні пераце, ні на другое пытанне. Бацькі ў мяне былі ваеннымі, а я ім стаць ніколі не хацеў. Мне заўсёды падабалася біялогія, таму я скончыў біяфак. Унікаў пакуль няма, магчыма, яны некалі прадоўжаць маю справу (смяецца).

Канстанцін КОЗЕЛ, дырэктар філіяла тралейбусны парк № 2 КУП «Мінсктранс»:

— Акрамя мяне, у сістэме КУП «Мінсктранс» працуюць жонка, дачка і сын. Жонка — кантралёр-касірар у ставай на лінейна-дыспетчарскай станцыі, дачка —

у бухгалтэры, сын — вадзіцелем у аўтобусным парку № 6. А пачалася усё некалі з майго старэйшага брата, які быў вадзіцелем трамвая, пачынаў тут у 1970—1971 гадах. Гледзячы на яго, я і далучыўся да прафесіі з 1975 года. Прайшоў усё прыступкі, як кажуць, службовай лесвіцы. Ну а за мной і ўся мая сям'я пачала працаваць у адной сферы... Не, унікаў яшчэ маленькія — 2,5 і 3 гады, але на машыне ездзіць ужо любяць (смяецца). Дарчы, штогод, калі мы адпраўляем дзетак работнікаў у лагеры, на вакзале вывешвае фотагазету, каб яны маглі гарыцца: кім і дзе працуюць іх таты і мамы, убацьці ў працоўныя месцы. А ўвогуле працоўныя дынастыяў на нашым прадпрыемстве шмат, пералічваць, хто, дзе, кім і колькі працуе, можна доўга. Асабіста ж мне вельмі прыемна, што побач працуюць родныя мае людзі. Дома мы таксама можам абмяркуваць нейкія прафесійныя пытанні.

Алена ХАСАНАВА, начальнік аддзела добраўпарадкавання УП «Мінскзеленбуд»:

— Ды не, нічога такога няма. Мой сын знайшоў сабе ў іншым: ён вельмі музычны. Хоць мяне вельмі падтрымлівае, мая праца яму падабаецца. Таму, калі недзе бывае, абавязкова імкнецца прывезці для мяне літаратуру па прафесіі. А бацька мае настаўнікамі, маці хацела, каб я таксама абрала такі лёс. Але мяне усё ж падтрымала ў выбары прафесіі, бо сама вельмі любіла прыроду, і нават у свой час скончыла лясны тэхнікум. Што вы кажаце, кола замкнулася? Дынастыя ўжо сапраўды ўсё роўна назіраецца?.. А можа, і спраўды яго так, бо маці любіла прыроду і падтрымала дачку ў выбары, а зараз мне мой сын дапамагае ў працы...

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Извещение о проведении аукциона 27 сентября 2007 года

УП «Минский городской центр недвижимости» проводит 65-й открытый аукцион на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минск

Table with 5 columns: № лота, Тип помещения, адрес, целевое назначение*, Арендная площадь, кв. м, Начальная цена, тыс. руб. It lists various lots for auction, including residential and commercial properties in different districts of Minsk.

Table with 5 columns: № лота, Тип помещения, адрес, целевое назначение*, Арендная площадь, кв. м, Начальная цена, тыс. руб. It lists various lots for auction, including residential and commercial properties in different districts of Minsk.

Участник аукциона до начала его проведения должен выяснить у балансодержателя возможность использования помещения под планируемые виды деятельности, в том числе с учетом требований по санитарным и противопожарным нормам. Для участия в аукционе участник перечисляет задаток в размере 10 процентов от начальной цены лота и плату за участие в аукционе в размере 4 базовых величин на расчетный счет 3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, код 150001331, УИП 190398583 УИП «Минский городской центр недвижимости», представляет нотариально заверенную копию свидетельства о регистрации юридического лица или индивидуального предпринимателя. Порядок подачи документов определен условиями проведения аукциона. Условия и сроки оплаты: разовый платеж в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Договор аренды с победителем аукциона заключается в установленном порядке в 30-дневный срок с даты принятия решения Мингорисполкома.

Спрэчныя нататкі

ЛЮБІЦЬ ЖЫВЫХ!

У Брэсце ёсць могілкі «Трышынскія», яны закінутыя, але там многа пахаваньняў XIX стагоддзя. На магілах чыноўнікаў, ваенных, былой эліты горада стаялі салідныя помнікі, якія з часам пахіліліся, паваліліся ці разбіліся, і паўстала пытанне, што з тымі помнікамі рабіць. Паступілі нават прапановы аднавіць надмагілля...

Але на «Трышынскія» мы зазірнем крыху пазней.

У нейкім кіламетры ад маёй вёскі быў маёнтак Кабылінскіх, але падчас Першай сусветнай вайны яго зруйнавалі, бо лінія фронту ярка праходзіла ў гэтым месцы. Усё, што засталася ад Кабылінскіх, то гэта некалькі сажалак і склеп, над якім узвышаўся адліты ў Пецярбургу крыж, метры пад тры вышынёй. Затым лісы нарабілі нораў пад склеп і толькі вяльможныя косяці, параскіданыя лобач, напаміналі аб былой велічы Кабылінскіх. А сёння тут увогуле возера. Ды што там Кабылінскія, вунь «богападобныя» фараоны хацелі жыць вечно і ўзялі над грабніцамі піраміды, які муміі абкладвалі золатам і тым самым зрабілі вылькіх часю. Толькі час заўсёды будзе пераможкам. Праз трыстагоддзі ён адкрыў тайну загробнага жыцця праціваў Егіпта — аскалім і муміям. Гледзячы на астанкі «богападобных», думаеш: «Як далёка ў сваіх памылках можа зайсці чалавек».

Праходзячы кожную раніцу каля адной з кватэр, даводзілася чужэ дзвяркі лаяць — жонка мужа «крыла» самымі агіднымі словамі. І гэта працягвалася не адзін год. А калі муж памёр, то цэлы год удава насіла чорную хустачку, а затым паставіла надмагілле за сем мільёнаў. Пры гэтым пазычыла пэўную суму грошай.

Супраць тут нічога не скажаш — ёсць у чалавека грошы, то няхай хоць пазалоты пакрые той помнік. Але ж час зробіць сваю справу. Хто той «комплекс» будзе даглядаць, трымаць у парадку? Жыццё паказвае, што, як правіла, усё заканчваецца на ўніках. Старажы яшчэ наведваюць магілы, а вось дзеці ўжо радзей... Наконт праўнікаў і гаварыць не даводзіцца, выключэнне, калі прадзед — нейкая знакамітасць.

Дык хто тая высокая помнік павінен даглядаць у будучым? Людзі самі ствараюць праблему для пачатку. За магіламі павінны сачыць родныя, а калі нечая амбіцыйнасць у граніце ці метале пахілілася ці парасла зеллем, то пры чым тут дзяржава? Мёртвым усё роўна, што будзе на магіле, але родныя хочучы, каб было «не горш, чым у людзей». А калі спытаць наконт помнікаў у святара, то пачуецца, што найперш неабходна думаць пра душу.

Працягваючы размову, спынімся на падмене паняцця аб пераімаальнасці пахаванняў. Менавіта пра гэта і даводзіцца чытаць у мядовай прасе.

Калі тая высокастаўленая асоба царскай адміністрацыі, якія ляжаць на «Трышынскія» могілках маглі пачуць, што Беларусь стала суверэннай дзяржавай, то паўстаўла б з магілаў.

Усе гэтыя генералы, бароны і тайныя саветнікі ў тая часы рабілі усё, каб слова Беларусь знікла і забылася. І лічыць, што яны з'яўляюцца годасціца нашага народа, — гэта, на мой погляд, блізкасць. І таму не будзем усё ставіць з ног на галаву. Усе гэтыя асобы ў свой час не з'яўляліся нейкімі та м славуціцамі, а былі на службе ў цара-бакохні і не болей за тое.

А заклік падключыцца ўсім, «бо на могілках пахаваныя людзі, чые ведамствы і службы працуюць на гэты дзень», не маюць пад сабой ніякай падставы. На маю думку.

Напрыклад, што можа мець агульнага беларускі афіцэр, які сёння абараняе цялеснасць краіны, з царскім афіцэрам, перад якім стаялі зусім іншыя задачы?

Дарчы, па Беларусі старых магіл тысячы. Маюцца на ўвазе магілы, над якімі стаялі салідныя помнікі. У Пінску, Навагрудку, Нясвіжы... у кожным раёнцы ці мястэчку хапае іх. Але ж чым яны лепшыя за помнікі цэментаваныя — сялянскія? Толькі тым, што ў аднаго нябожчыка былі грошы на той помнік, а ў другога — не. А час быў базлітасны як да гранітных, так і простых.

Чынгісхан адшоў у лепшы свет, а на сваю магілу не загадаў пакаліць камень, бо быў не толькі вялікім палкаводцам, але і мудрым чалавекам. Ведаў хан, што веліч чалавека не ў вышыні надмагілля.

Гледзячы на сучасныя могілкі, якія губляюцца за гарызонтам, думаеш: «Колькі грошай і амбіцый у гэтым горадзе мёртвых?»

Граніты, мармуровыя ці нават помнік з «крошкі» выліваецца для родных у «капеечку». Але самае сумнае, што яны «асуджаны» часамі і абавязкова павалюцца.

Вось чаму ў гэтай справе неабходны прагматызм і сціпласць. Памёр лаўрат Нобелеўскай прэміі Іосіф Бродскі, а на яго магіле звычайны мураваны помнік класічнай формы і ў вышыню пад 80 см.

А ўвогуле мы паступова становімся іншымі. У Баранавічах на могілках пад Русіна пачалі хаваць памерлых сіціла: без агароджы, з невялікім помнікам, а навукоў газон. Такое пахаванне стала вельмі папулярным і на працягу некалькіх гадоў адлужчаны ўчастак занялі. Запаўняў 800 тысяч і кілопату ніякага — газон будучы касіць і помнік даглядаць.

Такі падыход цывілізаваны, але што рабіць з надмагіллямі мінулых вякоў, якія паškodжаныя? Самае галоўнае, што не трэба ўсё ўзавальваць на дзяржаву. Калі некаму захацелася аднавіць надмагілле, то напэўна з неабходна пачаць з сябе і з тых, каму гэта вельмі баліць. У Брэсце ёсць згуртаняні, якія маглі б наладзіць суботнік па ўборцы магілак, знайсці спонсараў і падняць (наколькі гэта магчыма) тых помнікаў. Але асабіста мне пакадана было б ведаць, што добрага зрабілі для Беларусі, ці чым сталі знакамітымі ў свеце тых нябожчыкаў? Калі ёсць заслугі ў барона і баранесы Таўбэ перад сённяшнімі пахаванымі, то трэба, каб пра гэта ведалі хоць бы ў Брэсце.

А ў чым два тайныя саветнікі маюць перавагу перад двума селянамі, пахаванымі на гэтых жа могілках? Вышэйшай помнікаў?

Безумоўна, могілкі неабходна прывесці ў парадак, але без надрыў і пустабляў, хоць ёсць і тэрмін існавання могілак. І калі б на закінутых могілках раслі дрэвы, а на клумбах кветкі, то гэта быў бы не горшы варыянт.

Перад смерцю ўсе аднолькавыя, таму трэба любіць жывых, а ўдзел мёртвых — небыццё, знікненне ў вечнасці. Ці я памыляюся?

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Інтэрнат...

з альтэрнатывай

Паводле звестак Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, зараз на ўліку ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва знаходзіцца звыш 1,5 млн грамадзян Беларусі, што складае больш за 15 працэнтаў ад агульнай колькасці насельніцтва нашай краіны.

У прыватнасці, як зазначыла прэс-сакратар міністэрства Галіна Трафіменка, на ўліку ў тэрытарыяльных цэнтрах знаходзіцца 150 тыс. цалкам адзіночых пажылых людзей, 506 тыс. пенсіянераў, якія пражываюць асобна ад сваякоў, 48 тыс. інвалідаў, 171 тыс. шматдзетных і няпоўных сем'яў, 24 тыс. сем'яў, што выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, 12 тыс. дзяцей-сірот і дзяцей, што засталіся без бацькоўскай апекі, а таксама 8 тыс. асабаў, якія вызваліліся з месцаў пазбаўлення волі.

Дарчы, адзначыла Галіна Трафіменка, адным з асноўных напрамкаў работы ў будучым стане адкрыццёў пры цэнтрах аддзяленню кругластатучага знаходжання пажылых людзей. Пакуль у цэлым па краіне такіх аддзяленняў налічваецца 36, прычым гэта лічба павялічыцца ўжо сёння. Пры гэтым, заўважаючы ў міністэрстве, рэальныя выдаткі на абслугоўванне аднаго чалавека ў аддзяленні атрымліваюцца адрозна ўдвай менш, чым у «традыцыйным» доме-інтэрнаце.

Сяргей ГРЫБ.

ЦЯПЕР ТЫ ў АРМІІ, ХЛОПЦЕ...

Прызнаюся, закрывалася думка, і, напэўна, не толькі ў мяне, што ўмовы службы салдата-рэзервіста нагадваюць нешта сярэдняе паміж амерыканскім лагерам скаўтаў і савецкім санаторыем. Быццам бы, пабоўтаюся я месца паўтара без справы, наладжу сам сабе незаланаваны адпачынак. Усё ў жыцці трэба паспрабаваць... Зноў жа, высплюся, калі пашанцуе, патаўсцюю крыху, і ўсё астатняе жыццё на выраз «хто ў арміі не служыў, той не мужык», з якім раней абавязкова б паспрачаўся, зараз буду адказваць: «Безумоўна, цалкам згодны». Прыезд у армію і буду вылузвацца перад сябрамі і роднымі. Маўляў, «і я там таксама быў» або «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму жыццю і на гэты раз пра тое, што «знайшлі чым пахоць». Ведаем, плаваць, і некалькі слязіва-салодкіх ваенных гісторыяў для дзяўчат у патрэбны момант будучы наладзіць, тыя, што абавязкова пра каханне, дэмабілізацыю і «яна яго дачакалася», а хлопцам — пра нялёгкае, але мжунку салдацкаму

НАРАЧАНСКІЯ СОСНЫ МАКСІМА ТАНКА

17 верасня народнаму паэту Беларусі Максіму Танку споўнілася 69 гадоў.

Гэта адно з самых яркіх імёнаў у гісторыі беларускай літаратуры.

Паэт-бунтар, паэт-патрыёт, паэт-сатырык, паэт-філосаф, паэт-наватар... А «па жыцці» надзвычай сціплы чалавек, які не любіў гучныя словы і бласк праэкцтараў.

Ёсць грунтоўныя літаратурна-навуковыя работы, прысвечаныя Максіму Танку (Яўгену Іванавічу Скурко), — але пра яго жыццё ўвогуле можна было б напісаць цыкавы раман-эпапею: настолькі насамрэч лёс...

Пра ўсё гэта мы гутарым з сынам паэта, кандыдатам хімічных навук Максімам Яўгенавічам СКУРКО.

— Даволі нечакана: сын Максіма Танка — хімік!

— Калі заканчваў школу, хімія была на піку папулярнасці... Хоць я страшна люблю паэзію. Які б не ўзяў часопіс — спачатку вершы чытаю, а потым ужо прозу.

У цяжка моманты, калі на душы неспакоіна, бяру зборнік, працтваю некалькі бацькавых вершаў — і нібыта пагартуваў з ім. Сувязя з бацькам, з тым светам — праз вершы.

— Бацькавыя вершы ведаеце на памяць?

— Мой самы любімы паэт — Сяргей Ясенін, вось яго амаль усяго ведаю на памяць. А бацькавыя вершы — кавалікам. Асабліва люблю «Аве Maria».

Заван кафедральныя клічкі на Аве. З цесных завулкаў злева і справа

Гуртам манашкі ў чорным адзенні Цягнуцца, быццам сумныя цені.

Тут і старыя, і маладыя, — Аве Maria...

— Цікава, а каму аддаваў правагу Максім Танк?

— Любіў, асабліва ў маладосці, Маякоўскага, ведаў усяго яго на памяць. З задавальненнем чытаў Гогаля — прычым яго творы чытаў усюды, для ўсёй сям'і. Любіў яўрэйскага пісьменніка Бабеля, «Адэска апавяданні» ведаў на памяць — і ўмеў так артыстычна-акцэнтавана іх прачытаць, што смяялася ўся хата.

Бацька вельмі шмат чытаў. І такая хуткасць чытання была... Пры гэтым паспяваў яшчэ і памёткі рабіць.

Яўген Скурко нарадзіўся на Мядзельшчыне, у вёсцы Пількаўшчына. Скончыў пачатковую польскую школу. Тройчы прыпынялася яго вучоба ў гімназію — у Вілейцы, Радзівілінавічы, Вішнеў.

Бунтоўны юнак з-пад Нарачы не мог змірыцца са здекам польскай улады над жыхарамі Заходняй Беларусі, над беларусіччэйнай.

...Польскі міністр асветы Скульскі заявіў, што «праз дзесяць гадоў у Польшчы нават са свечкай не знойдзецца ніводнага беларуса».

Палітыка этнагеніду, закрыццё беларускіх школ, забарона беларускай мовы на тэрыторыі Заходняй Беларусі тлумачылася польскімі ўладамі каротка і чыніна: «Няма ніякіх беларусаў і іх мовы!».

Малады паэт іранічна запярчаў: Калі няма на свеце майго мовы, Майго народа і мяне самога, — Дык для каго будзеце, панове, Канцлагеры, катойні і астролгі?

— Вас называлі Максім — таму што бацька так хацеў?

— Не ведаю... Дарчы, я і дагэтуль не ведаю, чаму ён Максім Танк (смяецца).

— Мяркуючы на ранніх вершах, яму вельмі падабаўся

сказаў сваё вялікае творчае слова, — пісаў Вялянцін Таўляй.

Я — ў кожным пажары, Я — польшы брат, Я — ў кожным удары Жалезных лапат.

Я — ў скаргах, я — ў слёзах І срат і ўдоў, Я — ў шуме бярозавы, У гуле ветроў...

«А Песня кулікоў» (1936) — хрэстаматыіны, класічны твор — перачытала яшчэ раз: якая раскоша!..

Пакне дзёгцем, потам, рыжыя аўчынай, Цішыня у хаце згорбленай, старой,

Ды гарыць памалу ноч даўгой лучынай, Сцелючы сасновым дымам і смайлоў...

«...Ляцця сярэдзіта бульба, закілае Снежына завейі ў чорным сагане...»

...Які розныя вершы!

Максім Яўгенавіч прызнаўся, што бацькавую паэзію дзеліць на

два этапы: да і пасля 1939 года.

— На мой погляд, самая моцная, яркая, самая пранізлівая паэзія — першы этап.

У савецкі перыяд трэба было выжыць...

Перад вайной Максім Танк з жонкай Любоўю Іванавічэй жыў у Беластоку. Пачалася вайна — ім удалося сесці ў апошні цягнік, што рухнуў на ўсход, на Саратаўшчыну.

— Маці цяжарная ехала ў эвакуацыю. Не даехаўшы да Саратава 100 км, нарадзіла мяне 13 ліпеня 1941 года. Успамінаю: «Ты нарадзіўся, слёзка 30 градусаў, я паглядзела ў акно — вярблюд холадзіць...»

У Саратаве нас разаміслілі ў хаце, дзе жылі бабка і дзед. Яны напачатку вельмі асцярожна да нас адносіліся. А потым аднойчы, у адзін момант: такое сяброўства! Аказваецца, яны ў тайне ад маці запрасілі і папа, мяне пакрысілі... Я падрос ужо — тая жанчына прыхала з Саратава спецыяльна, каб паглядзець на мяне.

Бацька заўсёды дапамагаў іх сям'і. На ўсе святы слапі пясчкі: Беларусь лепш жыла, чым Саратаў. Праз Саратаўскі аб'яўчаны каб ім нармальнаму кватэру выдзелілі: яны ўсё жылі ў старэнькай драўлянай хаце.

Максім Танк быў залічаным на курсы кадравых афіцэраў, але ў хуткім часе яго адклікалі ў Маскву — для працы ў газеце «За Савецкую Беларусь», у сатырычнай газеце-плакате «Раздвіль фашысцкага гадзіну».

У 1943 годзе, у цяжка гады вайны, Максім Танк напісаў адзін з лепшых сваіх твораў — верш «Родная мова».

...Народ пранясе цябе, родная мова, Святлом незгакальным, У сэрцы сваім Праз цемру і годзі змаганьня суровых.

Калі ж ападзе і развеецца дым І нывы воскрэсшыя закаласяцца, — Ізноў праішчымі ты вясновым дажджом, Ізноў завініш ты ў кожнай Цымбалам дасі іх сярэбраны гром, І вусны расквеціш усмешкай дзіцяці.

— У бацькі было цудоўнае панчэцце гумару. За ўсімі сталамі ён быў заўсёды тамодай — хоць не піў і не курыў. Гумар у яго быў прыродны, іскрамённы.

Аднойчы прыехаў на Нарач даўні знаёмы, мастак з Вільнюса. Вырасіў напісаць бацькаў партрэт алеям. Старанна малаваў, партрэт амаль што быў завершаны. І раптам моцны вецер, партрэт — алеям у пясок. Мастак засмучаны,

паднімае сваю работу — а бацька: «Ну, глядзі, дык жа яшчэ лепш атрымаўся!».

Любое сур'ёзнае, складанае паяджанне ў Саюзе пісьменнікаў, калі ўсе сядзяць у-у-якія, — ён мог ператаварыць у жарт, усіх расмяшыць, каб разрадіць абстрактную.

— А глядзячы на здымкі, складаецца ўражанне, што ён любіў надзвычай сур'ёзна чалавек.

— Вядома ж, сур'ёзна — і разам з тым...

Ён вельмі любіў шахматы, більярд, прафранс. Я быў чэмпіёнам Беларусі па прафрансу — неафіцыйным, зразумела. У асноўным гуляў і карты бацька, Аркадз Купляшоў, Кандрат Крапіва, Пімен Панчанка, Максім Лужанін. (Панчанка быў яго сабр — не разлі вада...).

Прычым гуляў па некалькі сутак запар.

Некв знаёмы прынеслі атублікаваную ў часопісе «Юноств» паэму Бэлы Ахмадулінай «Рамаў і Джульета», вельмі абурася: «Ты паглядзі, Шэкспіра захавала пералічэнняў! Ты паглядзі, як яна напісала!...»

Пойдзем, кажу, да бацькі: што ён скажа? «У цэлым паэма сярэдняе, але ўжо толькі за гэтыя два радкі можна публікаваць і даваць прэмію, бо да яе нікто так не скажаў». Вось такі ў яго быў падыход.

«Да бацькі прыязджаў Барыс Кіт, суветна вядомы беларус з Наваградка. Дзякуючы яго матэматычным разлікам амерыканцы змаглі паляць на Месяц».

Забэйда-Суміці — адзін з найбліжэйшых сяброў бацькі. І як цікава: усе яны такія асцярожныя, такія падпольшчыкі. Бацька гаворыць: — У нас пераначыў, навошта табе гэта гасцініца?

А ён: «Ага, пераначую — а потым у цябе будзе непрыемнасці, што я нечакана».

А такі прыгожы быў Прыгужоў з прыгужоў! Ён у нас за сталом сляваў (ён жа выступаў у Міланскай оперы)... Як ён сляваў народныя песні — гэта казка!.. Забэйда ў апошніх пісьмах прасіў, каб Яўген Іванавіч «прабіў» дазвол пахаваць яго на радзіме. Бацька хацеў па высокіх кабінетах, але... Забэйда памёр і пахаваны ў Празе.

— Максім Яўгенавіч, пасля 17 верасня 1939 года, уз'яданні Беларусі, лёс многіх актывістаў удзельнікаў нацыянальна-вызваленчага руху Заходняй Беларусі склаўся трагічна. А ваш бацька не баяўся, што і яго заб'юць?

— Як жа, не баяўся?! У нас дома заўсёды стаяла катомка з сучарамі. Прыязджаў «варанок» — звычайна ў гадзіну ці дзве ночы — яго везлі «куды трэба»... з кіраўніком ведамства пагуляў у більярд. У таго рука спакойная, моцна кій трымае — а ў бацькі руці дрыжачыя... У працэсе гульні нібыта між інымым гучалі пытанні: «Яўген Іванавіч, а што вы думаеце аб гэтым, аб тым...» Пагулялі — дзякуй — бліжэй да раніцы адвезуць дадому. Вось такая час ад часу была муштровка.

Аднойчы з-за даносаў лёс Максіма Танка быў вырашаны. Выратаваў Панамарэнка — бацьку і яшчэ некалькі чалавек (ён быў у добрых адносінах са Сталіным). У сям'і пра палітыку ўвогуле не размаўлялі. Бо трое дзяцей — яны рызыкамі вынесуць з дому, і тады ўсё.

«Машараў выклікаў некав бацьку і выклаў на стол вялікую папку пісьмаў-даносаў на яго. Гэта, па сутнасці, быў смяротны прысуд. Бацька ведаў, хто пісаў на яго. І я ведаю...»

— Максіму Танку проста пащанцавала, што... — Так, пащанцавала. Ён мог трапіць у «ворагі народа» — элементарна.

— Максіма Танка невяпадкова называюць песняром Нарачы: Нарач, як мора, шуміць і на бераг круты наступае... Шмат вершаў прысвечаны і роднай Пількаўшчыне, бацькам, сваякам...

— Нарач для Танка — гэта сімвал Беларусі. Ён любіў бываць на «стыхайных» вясковых базарчыках каля Нарачы. Абвяснова пытаўся ў гандляра: «Адкуль вы?». Разгаворашца — знойдуць агульных знаёмых... Потым селянін высвятляе, што перад ім Максім Танк...

Бацька тлумачыў: «У яго б краіну ні прыехаў, перш-наперш іду на базар: менавіта там можна убачыць, як жыве нацыя. І ўвогуле, чым яны жывуць...»

Сала і парэзаньня шыбула на сталае было заўсёды — гэта яго любімая ежа. І вельмі любіў малако. На Нарачы ў бабылі куліі аднойчы з-літровы слоік малака. Яна гаворыць: «Мне слоік трэба, іх мала» — «Добра». Выпіў малако і аддаў слоік.

— Адразу выпіў 3 літры малака? — Ён вельмі любіў малако. Як толькі прыязджаў на хутар, бабуля ставіла на стол вялікую гліняную миску кіслага малака. Гэта для яго было задавальненнем нумар адзін.

...Пількаўшчыне прайшоў і маё дзяцінства, на ўсё лета мяне адпраўлялі туды.

Дзед быў майстар на ўсе рукі, у сёме ўмеў рабіць. Мне, хлапчуку, карэнь маленькую зрабіў, грабелькі. І я разам з ім з раніцы хадзіў на работу. Колкы я там напружваў — але прывучылі... Я навучыўся карэць, кваня запрагнаў, за плугам хадзіць... І гэтым ганаруся. Прыемна, разуемце.

А якая працавітая жанчына мая бабуля, Дома Іванавіч!

Цікава склаўся лёс у дзядзькі Фадзея — гэта брат дзеда, вельмі граматны чалавек. Спачатку ў царскую службу. Нават гадзінік быў падараны царом на стрэльбнічых — з гравіроўкай. Потым Фадзей па-

Свята паэзіі «Мой родны кут, як ты мне мілы...»

У абласных і раённых цэнтрах, гарадах і сельскіх населеных пунктах на працягу года праводзіцца святвенная мерапрыемствы, прысвечаныя выдатным беларускім песняром Янку Купалу і Янку Коласу, з шырокім удзелам дзеячў літаратуры і мастацтва, творчай і навуковай інтэлігенцыі. Яны арганізаваны міністэрствамі і ведамствамі (адукацыі, інфармацыі, сувязі і інфарматызацыі), творчымі саюзамі, Мінскім гарвыканкам, Маладзечанскім і Стаўбюўскім райвыканкамі, Саюзам пісьменнікаў Беларусі і іншымі.

Як паведаміў «Звяздзе» намеснік начальніка Упраўлення ўстановаў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Віктар Маліноўскі, сёння адбудзецца шырокае святванне з нагоды 125-годдзя народнага паэта Беларусі Яўкі Коласа. Свята пад дэвізам «Мой родны кут, як ты мне мілы...» пачнецца ў Стаўбюўскім раёне Мінскай вобласці.

У 10 год гадзін пачнецца сустрэча і творчае прывітанне ганаровых гасцей свята ў Стоўбцах, затым у філіяле дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Я. Коласа «Акнічынскі» пройдзе знаёмства з экспазіцыяй музея «Вяночак народных напеваў», выступленне паэту — членаў грамадскага аб'яднання «Саюз пісьменнікаў Беларусі» і дзіцячых калектываў «Славянчэка» Коласаўскай дзіцячай школы мастацтваў, а ў 11 гадзін на сядзібе «Альбуч» гасцей свята чакае выстаўка рамёстваў «На крылах натхнення», выступленне фальклорнага ансамбля «Жаварончкі», дэгустацыя страў нацыянальнай кухні і пекарскага майстэрства. Потым пройдзе наведванне філіяла Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Я. Коласа «Смолян» і прагляд работ навучэнцаў дзіцячых школ мастацтваў Мінскай вобласці — удзельнікаў абласнога пленара «Фарбы роднай зямлі», прысвечанага 125-годдзю з дня нараджэння народных паэтаў Беларусі Я. Купалы і Я. Коласа.

Затым у вёсцы Мікалаеўшчына пройдзе ўскладанне кветак да помніка Я. Коласа, тут выступіць дырэктар Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Я. Коласа З. Камароўска і пісьменнік.

У 13 гадзін ва ўрочышчы «Бярэзня» плануецца святвенная адркрыццё свята.

У адбудзецца святвенны канцэрт «Я песняй Беларусь праслаўляю...» у якім возьмуць удзел Нацыянальны акадэмічны аркестр Рэспублікі Беларусь імя І. Яншынова, эстрадныя беларускія выканаўцы, артысты Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы, Мінскага абласнога драматычнага тэатра, самадзейных тэатраў і творчых калектываў вобласці, членаў грамадскага аб'яднання «Саюз пісьменнікаў Беларусі».

На працягу свята паэзію будзе працаваць творчыя пляючкі і выставкі: «Магутнае слова ты, роднае слова» — літаратурна гасцініца, «Дзяцінны чэшлівы гульні» — дзіцячая пляючка, «Духовны скарб» — кніжны кірмаш, «І дзядзька майстар быў на шуккі...» — выстаўка работ народных майстроў, «...Яшчэ ад рання бліцкі паяліся на сьняданне» — прэзентацыя клуба нацыянальнай кухні, «...Што не кажы, наш край багаты!» — кірмаш-продаж тавараў народнага побыту, «Дзе лёшца Нёмна сэрэбраны...» — пленэр юных мастакоў і гэта далей.

З 17 гадзін Нацыянальны акадэмічны народны хор Рэспублікі Беларусь імя Г.І. Цітовіча і нацыянальны акадэмічны аркестр імя І. Яншынова выступіць з творчымі праграмамі «Зямля мая ўва мне будзіць песню...» у калгасе Стаўбюўскага раёна.

Дарчы, урачысты сход прысвечаны 125-годдзю з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Яўкі Коласа плёнчэка правецці 3 лістапада 2007 года ў Беларускай Дзяржаўнай філармоніі. А 3 лістапада, у дзень нараджэння Яўкі Коласа, адбудзецца ўскладанне кветак да помніка юбіляра, а таксама адбудзецца літаратурнае свята, у якім возьмуць удзел вядомыя пісьменнікі, паэты, вучоныя, дзеячы культуры і мастацтва.

Алена ГОЛУБ, студэнтка факультэта журналістыкі БДУ.

Максім ТАНК з маці Домнай Іванавіч.

Адам ГЛОБУС.

Максім ТАНК з унучкамі Дзянісам, Сяргеем і Пятром.

Максім Багдановіч. Дык можа, ад Максіма Багдановіча? — А можа, ад Максіма Горкага?.. Яшчэ ў дзяцінстве маі, знаёмыя мяне з іншымі, гаварыла: «Яго зваць Максім». І ўсе адразу: «А-а, Максім Горкі!». А я, малы, пярчыў: «Не, я салодкі!».

У 1932 годзе Яўген Скурко разам з пазтам Янкам Гарохам выдаваў рукапісны часопіс «Праном». Менавіта там упершыню вершы падпісаны псеўданімам: А. Граніт. Крыху пазней у газеце «На пераломе», што выйшла ў Львове, верш «Заштрайкавалі гіганты коміны» быў падпісаны псеўданімам Максім Танк.

У 1933 годзе ў Мінску выйшла «Хрэстаматэя рэвалюцыйнай літаратуры Заходняй Беларусі», дзе былі змешчаны і вершы Максіма Танка. Кніга стала найлепшым «рэзультатам».

«...Усё ж не ўвесь тыраж кнігі пайшоў «пад нож». Некалькі соты экзэмпляраў схавалі рабочыя друкарні.

Як мы лішам? Звычайна, пані! Перапісваем старанна, што пісалі на нашых плечках бізурны, Кулі вашых даносчыкаў карнык.

«...У літаратуру ўвайшоў найбольшы паэт Заходняй Беларусі Максім Танк, у бліскучым таленце якога народ Заходняй Беларусі

зурных меркаваннях.

У вершы «У нас інчачай» Танк іранічна пісаў: У нас цудоўнае кіраўніцтва: Паны, банкіры і слугі бога; У нас магутны ўздым будаўніцтва

Касцёлаў, шыбеніц, астрогоў, ...»

Таму і ставімся мы з пашанай Да ўсіх непашананых дабрэдзёў, Платю звігваем з лык канцляных, Якую хутка на іх надземем.

Пракурор узбудзіў судовую справу і супраць паэта, і супраць выдаўца і партрэту, адзінчасна казачыкам паўстаў Максім Танк. Газеты з'едліва паведамлялі: у якасці ганарара паэт атрымаў шэсць месяцаў турэмнага зняволення.

...Усё ж не ўвесь тыраж кнігі пайшоў «пад нож». Некалькі соты экзэмпляраў схавалі рабочыя друкарні.

Як мы лішам? Звычайна, пані! Перапісваем старанна, што пісалі на нашых плечках бізурны, Кулі вашых даносчыкаў карнык.

«...У літаратуру ўвайшоў найбольшы паэт Заходняй Беларусі Максім Танк, у бліскучым таленце якога народ Заходняй Беларусі

Таму што гэта кіно

Суветнай прэм'еры невядомых фільмаў нямецкага рэжысёра Тома Тыквера не будзе. Таму што будзе асобны паказ іх у Мінску! Аўтар хітовага «Парфумера» будзе прадстаўлены ў Беларусі дзвюма стужкамі на «Фэсце новага нямецкага кіно», які пройдзе ў сталічным Доме кіно з 14 па 16 верасня.

Нямецкае кіно перажывае бум міжнароднай увагі і прызнання. Пра гэта сведчыць пастаянная прысутнасць нямецкіх фільмаў у конкурсных праграмах прэстыжных міжнародных кінафэстывалаў, шматлікія ўзнагароды. За апошнія 10 гадоў нямецкія фільмы з 5 разоў былі намінаваныя на прэмію «Оскар» у катэгорыі «Лепшы замежны фільм», 2 з іх сталі пераможцамі. Нямецкія рэжысёры і акцёры вядомыя далёка за межамі сваёй краіны. У тым ліку — у Беларусі. Таму арганізатары фестывялю нямецкіх фільмаў з «InterFilmVostok» чакаюць вялікай цікавасці да паказу ў Мінску нямецкіх фільмаў.

Тым больш, што сярод іх не толькі дзве працы Тыквера — «Таму што» і «Эпілог». Напрыклад, вядомы рэжысёр востраў прадзісарам пры здымках фільма «Адзін мой сябар» Себасцянам Шпінерам. Між іншым, гэтая праца пабывала ўжо на фестываліх у Гамбургу, Гётэборгу, Верліне і Сіэтле. А яшчэ адна кінастужка «Лета 04», якую зняў Стэфан Крамер, была летас адарваная нават да ўдзелу ў Міжнародным кінафэстывалі ў Канах. Кіно Германіі сёння пакарае свет. Магчыма, працэсы, пераломныя, лёсавызначальныя, якія адбываліся і адбываюцца ў гэтай краіне, дадлі глебу для новай самавыяўскай, абудзілі натхненне, спрыялі ўзнікненню новай кінематграфічнай хвалі. Новае нямецкае кіно сыходзіць ад палітыкі і цікавіцца на першы погляд простым, але вельмі складаным чалавечым жыццём. А гэта тое, што не трэба доўга тлумачыць ні ў якой краіне.

Прага алегорый

Фантастычнае і рэальнае побач — сцвярджае мастак Ігар Карпав. У гэтым можна ўпэўніцца, наведваючы яго выставу, якая размясцілася ў Мінскім абласным цэнтры народнай творчасці.

Фантастычны свет — гэта той, які здзіўляе і выклікае моцныя эмоцыі. Вось менавіта на эмоцыі кінематграфіста гледача мастак. Ён ведае, як гэта лепш зрабіць, таму што валодае мастацтвам пэндля прафесійна — ён скончыў Акадэмію мастацтваў СССР, акрамя таго яшчэ і Інстытут жывапісу, скульптуры і архітэктуры імя Рэпіна. Выстава Карпавы выклікала цікавасць у розных гарадах, дзе ён выступаўся — у Казані, дзе ён нарадзіўся, і ў Мінску, дзе жыве, і нават у Маскве. Таму што цікава глядзець і думаць, у чым была аўтарскага задуму. У памагачы сабе мастак абраў усё багацце колераў. Яны надаюць экспрэсію, якая вярзідзіць думку, вымушчаючы гадзь: гэты вобраз з рэальнага свету, ці з таго, што прудуманы самім аўтарам? Ён нібыта гуляючы, прапаювае: маілаў, круіцьце сваім утуленнем і дэварыяцы ўласным пацучцам, тады сэнс алегорый і вобразаў адкрыецца сам сабою.

Таццяна ПАДАЛЯК. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Выстава

Ларыса ЦІМОШЫК.

Эканамікст «Зорка Садружнасці» — беларускаму прадпрыемству

Наша газета ў чэрвені пісала пра здзяйсненні ААТ «Бабруйск-аграмаш» і праблемах, звязаных з прызнаннем айчынных машынабудаўнічых брэндаў унутры краіны. Між тым за мяжой беларуская прадукцыя цэніцца вельмі высока. На днях «Бабруйск-аграмаш» быў ўзнагароджаны Ганаровым дыпламам «Зорка Садружнасці», а генеральны дырэктар прадпрыемства Яўген Палікарпавіч Пахіла — ордэнам «Зорка Садружнасці».

«Узнагарода невыпадкова і ганаровая, — зазначыў намеснік генеральнага дырэктара па эканоміцы Мікалай Хулуп, — так ацэнены ўнёсак бабруйскіх вытворцаў у супрацоўніцтва краін — удзельніц СНД. Наша прадпрыемства — буйнейшы вытворца навяснотай сельгастэхнікі ў краінах Балтыі і СНД, усе рэгіёны Расіі ахоплены дылерскімі цэнтрамі «Бабруйск-аграмаш». Выдатная якасць вырабаў і празрысты бізнэс, якія вызначаюць прадпрыемства, здобываюць сёння нам заслужаную славу». Штомесяц «Бабруйск-аграмаш» вырабляе прадукцыі на 9 млрд рублёў, больш за 60 працэнтаў яе накіроўваецца за мяжу.

Віктар ХУРСІК.

Вакансіі мінчанам. І не толькі

20 верасня камітэт па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама мае намер наладзіць буйны кірмаш вакансій. Як паведамліў карэспандэнту «Вязды» ў камітэце, кірмаш будзе праходзіць з 10 да 15 гадзін у Палацы культуры і спорту чыгуначнікаў па адрасу вул. Чкалова, 9.

Паводле слоў намесніка начальніка аддзела інфармацыйных тэхналогій камітэта Іны Самеёвай, кірмаш мае на мэтае даламагчы ўсім ахвотнікам уладкавацца на працу і адначасова наймальнікам — знайсці новыя кадры. Так, падчас акцыі кожнаму будзе далена магчымасць сустрэцца з прадстаўнікамі суб'ектаў гаспадарання розных формаў уласнасці, атрымаць кансультацыі па працаўладкаванні, прайсці тэсціраванне на выяўленне прафесійных схільнасцяў і здольнасцяў. Пры гэтым прынеці ўдзел у кірмашы плануецца больш за 110 прадпрыемстваў і арганізацый сталіцы, і ў тым ліку МАЭ, МЗКЦ, «Гарызонт», «Інтрал», «Мілавіца», «Элема», «Слодчы», Мінскі метрапалітан, будтрэсты, аўтапаркі.

Дарчы, нельга не заўважыць, што апошнім часам сталіца сутыкнулася з пэўным дэфіцытам працоўнай сілы. У сярэднім на аднаго афіцыйна зарэгістраванага беспрацоўнага ў Мінску прыпадае амаль пяць вакансій, прычым асаблівым попытам наймальнікаў карыстаюцца вадзіцелі аўтамабіляў і аўтобусоў, прадстаўнікі практычна ўсіх будаўнічых спецыяльнасцяў, маладшыя міджэрсал, урачы-тэрапеўты, прыбяральшчыкі, дворнікі, рознарабочыя. У сувязі з гэтым, зазначаючы ў камітэце, чакаецца, што ўдзел у кірмашы прымуць як незапэчанае мінчане, так і жыхары іншых рэгіёнаў краіны.

Сяргей ГРЫБ.

Узаемавыгадны «інфармабмен»

Беларускія і ўкраінскія мытнікі дамовіліся аб абмене інфармацыяй аб перамяшчальных праз мяжу грузах.

Паводле вестак прэс-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК) Беларусі, тэхналогію абмену весткамі аб таварах і транспартных сродках эксперты ўгадлілі падчас наўдзяйнай сустрэчы ў Кіеве. Канчатковае расшэражэнне павінна будзе прыняць кіраўнікі мытных службаў, якія атрымаюць адмысловы дакумент у апошнім квартале гэтага года. Ужо вызначана і дата пачатку «інфармацыйнага эксперыменту». Ён стартуе 15 студзеня наступнага года. Першапачаткова абмен весткамі аб перамяшчальных праз беларуска-ўкраінскую мяжу таварах і транспартных сродках будзе ажыццяўляцца праз Інтэрнэт. А ў перспектыве для гэтых мэтаў плануецца пабудаваць асобны лічбавы наменны канал сувязі паміж інфармацыйнымі цэнтрамі мытных адміністрацый абедзвюх краін.

Як падкрэсліў ў прэс-службе ДМК, украенанне тэхналогіі «інфармабмену» дасць магчымасць перавозчыкам істотна эканоміць час, які яны тратыць на мяжы, і ўвогуле павялічыць эфектыўнасць працы мытных службаў Беларусі і Украіны.

Дарчы, падобны праект нашымі мытнікамі паспяхова рэалізавана ў расійскімі колегамі, і яго высокая эфектыўнасць праверана на практыцы.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Павялічаны стаўкі сезонных мытных пошлін на ўвозімыя цыбулю, капусту, буракі і моркву

Яны будуць дзейнічаць да 1 студзеня 2008 года. Такое рашэнне змешчана ў пастанове Савета Міністраў № 1143.

Стаўка ўвазной пошліны на рэчатую цыбулю складзе 100 працэнтаў мытнага кошту гэтага тавару, на белакачанную капусту — 35 працэнтаў, моркву і сталовыя буракі — на 60 працэнтаў.

Каментуючы па просьбе карэспандэнта БЕЛТА прыняты дакумент, начальнік галоўнага ўпраўлення знешнеэканамічнай дзейнасці Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Якаў Пусташава адзначаў, што ўвядзенне новых ставак увазных мытных пошлін прынята з мэтай абароны айчынных вытворцаў і абмежавання ўвозу аналагічнай прадукцыі з краін далёкага замежжа ў названы перыяд.

БЕЛТА.

Рэпартаж з колаў

«ТАК ПРЫВЫК ДА «ЗВЯЗДЫ», ШТО НАВАТ ДУМАЮ ПА-ЗВЯЗДОЎСКУ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Я рэгулярна набываю «Звязду» ў кіёску, — падзялялася з намі супрацоўніца планавага аддзела Браніслава Гендадзеўна Карніцкая. — Мне падбагадзіла, што ў ёй пішуць пра ўсё: і пра нашы поспехі, і пра нашы праблемы. Часта цікаўлюся «Чырвонай змай». Вялікі плюс у тым, што вы — самая сталая газета ў краіне, са слаўным мінулым, якая прайшла ваеннае ліхалецце, выходзіла ў падполлі. У гонар аднаго з рэдактараў «Звязды», які быў расстраляны і які атрымаў пасмяротнае Зорку Героя Савецкага Саюза, — Уладзіміра Амелянічука ў нашым горадзе названа вуліца. Безумоўна, «Звязда» перажыла шмат.

Чытае «Звязду» і інжынер-тэхнолаг Галіна Мікалаеўна Сайкоўская: «Я люблю беларускую мову, сама калісьці заканчвала сельскую школу ў Навасімон раёне, дзе ўсе прадметы выкладаліся па-беларуску. Прыемна, што «Звязда» падае сваю інфармацыю на роднай мове».

За веданне гісторыі газеты Галіна Мікалаеўна атрымала на памяць фірменны прылад. Акрамя яе ў той дзень фартуна ўсімнілася інструктар аддзела падліку мясцовага вузла паштовай сувязі Надзеі Пашкевіч, начальніку цэха Геннадзі Анисовічу (які, прынамсі, цудоўна размаўляе па-беларуску, ён таксама вучыўся ў беларускамоўнай школе), інжынеру-канструктара Яўгену Ацешыну (вялікаму

аматару спорту), начальніку аддзела тэхнічнага кантролю Аляксандру Гардзевічу.

Пасля выступлення журналістаў падлісчыкаў у «Звязды» прыбавілася. Вядучы спецыяліст прадпрыемства Іван Антонавіч Ламака так хатніцца нашымі расповедамі, што адразу ж і падпісаўся. «Я вылісваю розныя газеты, «Звязду» перыядычна набываю ў кіёску. Цяпер буду чытаць кожны нумар».

На сустрэчы са сталічнымі журналістамі прысутнічала і цёзка нашай Валяціны Доўнар (працуе ў аддзеле кадраў). Пасля завяршэння мерапрыемства жанчыны раздзяліліся. Высветлілася, што абедзве атрымалі свае прозвішчы ад мужоў і абедзве прыйшлі да вясновы, што з мужчын з прозвішчам Доўнар атрымліваюцца вядомыя «палавічкі» (дзяўчаты, вазьміце на замётку)!

У Баранавічах Дзень падлісчыкаў праходзіў у зале пасяджэння гарвыканкама, дзе чкалі свайго вытворца тэлевізара Міхал Мікалаевіч Світа і яго жонка Рэвіра («рэволюцыя міра») Карнілаўна. Міхал Мікалаевіч вылісвае «Звязду» з 1954 года. «Быў камсамольцам — вылісваў «Комсомольскую правду» і «Звязду», — расказаў ён нам. — Прымушальні вылісваць «Правду» — вылісваў і «Правду», але і ад «Звязды» ніколі не адмаўляўся. Я да яе так прывык, што нават думаю даю ча тэлевідоўску. У першую чаргу чытаю артыкулы аб палітыцы, гэта самая цікавая для мяне тэма».

Анатоль СЛАНЕЎСкі, Валяціна ДОУНАР, Інга МІНДАЛЕВА.

У Беларусі ўдасканалены рэжым часовага ўвозу аўтамабіляў

Аб гэтым сёння журналістам паведаміў намеснік старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта рэспублікі, каментуючы Указ № 425 ад 10 верасня гэтага года.

Ён патлумачыў, што дакумент прыняты для прыўзнення заканадаўчай базы ў адпаведнасць з новым Мытным кодэксам. Згодна з кодэксам, тавары могуць змяшчацца пад рэжым часовага ўвозу без выканання мытных абавязкаўстваў па аплаце ўвазных мытных пошлін, падаткаў або з выкананнем яго ў адпаведнасці з артыкулам 195 МК. Ён вызначае асаблівыя выканання падатковых абавязкаўстваў па аплаце ўвазных мытных пошлін, падаткаў пры змяшчэнні тавараў пад мытны рэжым часовага ўвозу. Як правіла, яны аплачваюцца ў памеры 3 працэнтаў ад сум мытных пошлін, якія падлягалі б аплаце пры змяшчэнні тавараў пад мытны рэжым свабоднага абарачэння, за кожны поўны і няпоўны месяц выкарыстання тавараў у гэтым мытным рэжыме.

Паводле слоў намесніка старшыні ведамства, у ДМК неаднаразова звярталіся юрасобы, указваючы на тое, што несправядліва пры ўвозе аўтамабільных транспартных сродкаў штомесяц аплачваць 3 працэнты плацэджаў ад увазной мытнай пошліны, якія былі б аплачаны ў выпадку выпуску ў свабод-

нае мытнае абарачэнне. «Гэта пытанне знайшло вырашэнне ў новым кодэксе. Так, цяпер ад увазной мытнай пошліны будучы адміністрацыя пры выпуску ў свабоднае абарачэнне ўсе 3-працэнтныя плацэжы, аплачаныя на працягу знаходжання транспартных сродкаў у рэжыме часовага ўвозу», — сказаў ён. Таксама вызначаны крайні тэрмін (не больш за два гадзі) дзеяння мытнага рэжыму часовага ўвозу.

Леанід Досаў адзначаў, што ўказ нацэлены на арганізацыю больш эфектыўнай работы мытных органаў. У прыватнасці, будзе ўдасканалена работа свабодных эканамічных зон. «У нас іх шмат, і ўсе СЗЗ — экспартарыентаваныя. За студзеня—ліпень гэтага года прадпрыемства СЗЗ экспартавалі на 37,7 працэнта больш прадукцыі ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года», — праінфармаваў намеснік старшыні ДМК.

Так, у Мытным кодэксе з'явілася вызначэнне тэрміна «свабодная мытная зона» (СМЗ). Яны створаны на тэрыторыі свабодных эканамічных зон. Даўнаўвядзены і змяненны, якія ўносяцца, тычацца ўсяго комплексу адноснаў, звязаных з функцыянаваннем СМЗ, у тым ліку добраўпарадкавання, адказнасці іх уладальнікаў за выкананне заканадаўства, умоў спынення дзейнасці гэтых зон.

Алена САЛАНЕНКА, БЕЛТА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Крымінал, здарэнні падазраюцца ў крадзяжы

Следчым аддзяленнем Баранавіцкага ГАУС па матэрыялах аддзела па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю ў краінах Балтыі і СНД, усе рэгіёны Расіі ахоплены дылерскімі цэнтрамі «Бабруйск-аграмаш». Выдатная якасць вырабаў і празрысты бізнэс, якія вызначаюць прадпрыемства, здобываюць сёння нам заслужаную славу». Штомесяц «Бабруйск-аграмаш» вырабляе прадукцыі на 9 млрд рублёў, больш за 60 працэнтаў яе накіроўваецца за мяжу.

Сяргей ГРЫБ.

ГАНДЛЯРКА ЖЫВІМ ТАВАРАМ

У Брасце затрымалі непаўналетнюю, якая спрабавала вывезці ў Маскву дваццацігадовых дзятчак для заняткаў прастэстыяў. Раней яна завербавала мясцовых жыхарак, а на гэтым тыдні меркавала паехаць з імі ў расійскую сталіцу. Іх і затрымалі на чыгуначным вакзале. У дзятчынцы, як і запраўсай гандляркі людзьмі, пры сабе былі білеты і пашпарты патэнцыйных работніц прытонаў. Цяпер юнак парашальніцы закона дзавядзецца адказваць па ўсёй яго строгасці.

Яна СВЕТАВА.

ЗАТРЫМАЛІ У ПІЦЕРЫ

У Палацы гарадскі аддзел унутраных спраў калегіі з Санкт-Пецярбурга паведамілі, што затрыманы 16-гадовай жыхар вёскі Краснае Ушацкага раёна, на якога быў аб'яўлены вышук за тое, што ён збег ад суда за ўчыненне злачынства. Завод вырашаецца пытанне аб перадачы юнага дзятчак праваахоўным органам Беларусі. Гэтую інфармацыю прадставілі ў прэс-службе УУС Віцебскага аблвыканкама.

Аляксандр ПУХАНСКІ.

ЗДАРОЎЕ — У ТВАІХ РУКАХ

Для прадухілення хвароб, укаранення ладу жыцця без шкодных звычак у сталіцы праводзіцца спецыялізаваныя акцыі. 26—27 верасня адбудзецца чарговае мерапрыемства такога кшталту пад назвай «Тваё здароўе ў тваіх руках». А ўвогуле з 17 па 30 верасня сталіца будзе ахоплена Фестывалем здаровага ладу жыцця.

Як расказаў першы намеснік старшыні Камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама Вячаслаў Шыла, акцыя «Тваё здароўе ў тваіх руках» пройдзе з 9.00 да 20.00. Кожны чалавек будзе мець магчымасць правесці шэраг медыцынскіх працэдур. Шматлікія пункты ў гіпермаркетах, універмагах, паліклініках прадставяць такую магчымасць.

— У час акцыі мінчане змогуць памераць артырыяльнае ціск, вагу, рост, дзевядцаца ад індэкса масы цела, атрымаць рознабаковыя кансультацыі. Пры неабходнасці можна будзе вызначыць узровень утрымання глюкозы ў крыві. Упершыню мы прыцягнем да ўдзелу студэнтаў-медыкаў, якія навучаюцца ладзеі правіламі вымярэння артырыяльнага ціску ў хатніх умовах, — паведаміў Вячаслаў Шыла. — Сталічным жыхарам акцыя дзавольці дзевядцаца аб стане свайго здароўя і па выніках даследаванняў спецыялісты могуць парамамадаваць наведваць медыцынскую ўстанова, звярнуцца да пўжнага ўрача.

Згодна з леташнім вопытам, у час акцыі, якая была прысвечана вырашэнню масавай праблемы павышанага артырыяльнага ціску, было абследавана 43 тыс. чалавек, і амаль у паловы з іх вызначылі гіпертанцыю. Пасля гэтых людзі звярнуліся ў паліклінікі, дзе ім было прызначана лячэнне.

Паводле слоў начальніка аддзела ідэалагічнай і выхавальнай работы Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Галіны Балашовай, для назірання за станам моладзі ў школах распрацавана і дзейнічае сістэма электроннага пашпарта, калі ўсе асноўныя параметры пастаянна даследуюцца і фіксуюцца ў базе даных. Гэта дазваляе больш вынікава адсочваць і прадукцыя хваробы. Калі сардэчна-сасудзістыя захворванні лідуруюць сярод дорослага насельніцтва, то школьнікі выпускных класаў і студэнты-пер-

шакурнікі маюць іншыя цяжкасці — парушэнне паставы і зроку, захворванні стрававальнай сістэмы.

У рамках Фестывалю здаровага ладу жыцця, які пройдзе ў Мінску з 17 па 30 верасня, адмыслова для моладзі ў паліклініках і іншых установах правядуць «круглыя сталы», сустрэчы з урачамі, псіхалагамі па актуальнай на сёння тэме дэмаграфічнай бяспекі, праблемаў захавання саксуальна-рэпрадукцыйнага здароўя моладзі і барацьбы з палавымі інфекцыямі, планавання нараджэння дзятчкі. Сёння толькі 25—30 працэнтаў цяжарных жанчын можна лічыць здаровымі.

— У апошні год ў краіне назіраецца тэндэнцыя да павелічэння нараджальнасці, добра, што і колькасць абортаў стала ў два разы меншай, чым колькасць нованароджаных, — распавядае Ала Камлюк, загадчыца аддзялення планавання сям'і і даламожных рэпрадукцыйных тэхналогій Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Маці і дзіця». — Адначасова, калі жанчыны змогуць звярнуцца да спецыялістаў у жаночыя кансультацыі, то асобнага «мужчынскага» ўрача, які б расказаў аб планаванні жанчынаў, ад усіх асабліва сцяжарна, няма. У рамках мерапрыемстваў, якія пройддуць у сталіцы, недохоп гэты мы выправім.

Таму раў прыходзіць сямейным парам, каб скарыстаць магчымасць дзевядцаца аб усім тым, што цікавіць іх тэрбве, атрымаць парадку і даламожных спецыялістаў. А 22 верасня для моладзі і зусім маленькіх гарадскі Цэнтр здароўя правядзе ў парку імя Горкага Фестываль здаровага ладу жыцця. Ён пачнецца ў 12 гадзін. Арганізатары аб'являюць і канцэртна-забавульную праграму, якая будзе несці адначасова прафілактычны характар, і карысна для дарослых сустрэчы з урачамі рознага профілю.

Дарчы, мінчанам будзе прапанавана для адказаў анкета, якая змяшчае пытанні нахонт стану іх здароўя і самаадчування. З яе даламожай медыкі яшчэ раз высвятляць і правярць, у якім лічынні маюцца патрэбу сталічных жыхары, якія праблемы ўласнага здароўя іх турбуюць больш за ўсё, і як сам чалавек ставіцца да свайго здароўя.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

«Звязда» мая...

Газета, што заўжды са мной

Добра, калі ў чалавека ёсць жыццёвы арменіч, ёсць дарадчык, ёсць птуцводная зорка. Для мяне ўсім гэтым стала «Звязда».

Упершыню я вылісала газету з першай зарплаты і неяк адразу ж адчула, што гэта — ужо назаўсёды. Чаму? Таму, што «Звязда» непрыкметна вяла за сабой, адказвала на пытанні, давала парады, знаёміла са знакамітымі людзьмі, асвятляла надзённыя праблемы... Прычым не толькі гарадскія, але і мае, вясковыя.

Што падкупляла ў газеце яшчэ? Тое, што яна пісала не толькі пра іных, але і... пра мяне, пра нас. Некалі я была дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР і, як цяпер помню, заўсёды ганарылася тым, наколькі адказна «Звязда» асвятляла нашу работу. Да таго ж падчас пасяджэнняў, у пералынках я часта назірала за працай звяздоўскіх журналістаў і да гэтай пары ганаруся, што асабіста знаёмая з карэспандэнтамі

Мікалаем Аляксеевічам Амелячанкам, Яўгенам Віктаравічам Пясекіным... Ведаю, што абраны справе і газеце яны, можна сказаць, аддалі ўсё жыццё і таму, віншуючы з 90-годдзем усіх супрацоўнікаў, з асаблівай удзячнасцю думаю пра ветэранаў, лічу, што менавіта яны заслугуюваць самых высокіх узнагарод і самых шчодрых грашовых прэмій...

Што да майго жыцця, то яго на дзве паловы падзяліў чорны красавік 1986-га. Разам з сям'ёй, хоць і не адразу, мы пакінулі

сваю родную Хойнікшчыну, пераехалі спачатку ў Уздзенскі раён, затым у Пухавіцкі. Тут у нас з'явіліся добрыя суседзі, новыя сябры і сяброўкі. Але ў нас не здарэўся і сваім старым — 39 гадоў ужо вылісваю маю «Звязду». І буду вылісваць далей...

Пры гэтым дасялаю свае фатаграфіі, якія некалі былі змешчаны ў газеце. Ведаю, што такія ж захоўваюцца ў вельмі многіх сямейных альбомах. Мо, і ў тых, хто побач са мной на здымку?

Марыя Мікалаеўна ПІВАВАР, в.Шацк, Пухавіцкі раён.

Сёння ў Мінску пачынае работу дзевятая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дзевятага склічэння. НА ЗДЫМКУ: дэпутат Вярхоўнага Савета Беларускай ССР Горад Савецкай працы спецыяліст Гомельскага заводу вымяральных прыбораў П. Т. ДЗЕМ'ЯНКА, мульт Пінскага будаўнічага ўпраўлення № 35 І. В. МАЦУК, атрымлівае наліск «Рэспецт» Хойніцкага раёна М. М. ПІВАВАР, прэзідэнт магдэса «Друма» Насцішчынскага раёна М. А. ШЫМІ, дыктар і рэдактар газеты «Звязда» І. Я. СІМОНА, пастарыяка раёна НАРЧУ, старшыня мадэста Ім. Сіворона Пастарыяка раёна А. А. ВАЛАДЗЬКО. Фота М. АМЕЛЯЧАНКІ І Я. ПЯСЕКІНАГА.

Калі вы падлісіліся на газету «Звязда» на ІВ квартал 2007 года — запавінаеце картку ўдзельніка, выразаіце і дасыліце яе ў рэдакцыю па адрасе: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Падлісчык можа выйграць у якасці прыза гадзіннік, майкі, бейсболкі, тэлевізар «Віцязь» і суперпрыз — халадзільнік «Атлант». Карткі, наклееныя на паперу ці плёнку, або дасланыя пасля 29 верасня 2007 года па паштовам штэмпеле атрымання да ўдзелу ў гульні не прымаюцца. Розыгрыш прызоў праводзіцца 5 кастрычніка 2007 г., вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» да 17 кастрычніка.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі да 20 снежня 2007 г. пры над'яўленні квітэнцаў аб падлісцы на «Звязду» на ІВ квартал або ІІ паўгоддзе 2007 года і пашпарта. Дастаўку тэлевізара і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. Пасля 20 снежня выдана прызоў спыняецца і прэтэнзіі падлісчыкаў не прымаюцца.

Больш падрабязна правілы гульні «Падлісчыся на «Звязду» чытайце ў нумары газеты за 5 верасня 2007 года. Удачы ў гульні!

Ф. СІ-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАМЕНАТ на газету «Звязда» з бесплатнымі ўкладкамі: «Чырвоная змена», «Месце самоуправленне», «Крана здароўя», «Жырандоль», «Купіць лепшае» «Наступак чарнобыль»

(Індэкс выдання)

Колькасць комплектаў

на 2007 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы)

Куды _____ (адрас)

(паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

4 Картка ўдзельніка — падлісчыка «Звязды» на ІВ квартал 2007 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падліска аформлена і аплачана ў _____ (аддзяленне сувязі)

на ІВ квартал 2007 года

Хатні адрас і тэлефон _____ (індэкс)

Удачы ў розыгрышы!

Фота Марыі ЖЫЛІНСКІЯ.

Асобы

— **Аляксандр Васільевіч, мядзведжая сіла — як добры кнык, мацнее з гадамі?**
 — Юбілей (*удзвіжае*), а радасці ніякі! Адна радасць — што жыццё прайшоў цудоўна. Ёсць што ўспоміць, над чым паразважаць, праданалізаваць, падвесці вынікі. Шкада, безумоўна, што час ужо не вернецца назад.
 — **Як рыхтуецца да юбілея? Тых, хто хоча вас павіншаваць, цэлая армія?**
 — Так, вясной мой сябар Карэлін даслаў віншаванне з Масквы (Аляксандр Карэлін — знакаміты барацьбачык-рымскага стылю. — *Аўт.*). Помінь, не забывае. Акрамя таго, што мы з ім цёплі, дык яшчэ і нарадзіліся абодва ў верасні.
 — **Карэлін — вялікая шышка ў Расіі. Бізнэсам займаецца, сокі пад сваім імем выпускае.**
 — Ужо ўсё, нічога не выпускае.
 — **Здымаўся?**
 — (*Смяецца*). Так, усё-такі ён дэпутат. Гэтага пасада ў Расіі куды больш прыбытковая.
 — **Карэлін да вас прыедзе ў Мінск?**
 — Абязваў.
 — **Дзе будзеце святкаваць 70-годдзе?**
 — Не вырашыў пакуль. Час падумаць ёсць яшчэ.
 — **І не вырашылі нават, каго запрашаць будзеце?**
 — Многіх запрасіў. Нават Жака Раге. Жак Раге — прэзідэнт Міжнароднага Алімпійскага камітэта. — (*Аўт.*)
 — **Ададце перавагу бурнаму вяселлю ці ціхаму сямейнаму сталу?**
 — Бурнае вяселле — гэта заўсёды цяжкая ноша. Яе трэба год на вытрымаць. Пачнём адзначаць у нядзелю ў Азербайджане. У Баку паняцце адкрыцця чэмпіянату свету па грэка-рымскай і вольнай барацьбе, каб высталяць і беларусы. 26 верасня банкет прадоўжым у Мінску.
 — **Першым сходаце з дыстанцыі застольнага марафону?**
 — На такіх мерапрыемствах кожнаму хочацца ад душы выказацца, камусьці блэф пусціць у вочы (смяецца), як гэта было на мой 60-гадовы юбілей. Падарылі мне самавар з Чачні, якому быццам 400 гадоў. Сямёрка тады яшчэ і самавару не існавала. Падарылі ключы ад дачы пад Махачкалай на моры. Тэлефануюць, цікавяцца, чаму не прыязджаю госьці. Не магу, кажу, мне сорамна за вас. Кубак ад Шварцэнбергера яшчэ ўручылі. Узлі звычайную ваду і абклілі яе бліскучай залатою паперкай.
 — **А праўда, што вам на мінулы юбілей турак Аід, які сёння ўзначальвае Міжнародную федэрацыю барацьбы, падарыў пярсцёнак з брыльянтам? Вы яго ўспялілі і пазлезлі пад стол шукаць?**
 — Напраўда. Аід толькі падарыў залаты пярсцёнак FIDA. Ён сапраўды выслінуў з рук, а вось брыльянтаў у ім якраз не было.
 — **Якім напоям аздадце перавагу?**
 — Шампанскае, віскі. Памятаю, у бацькі быў дзень нараджэння пад

З яго выйшаў бы добры дрывасек. Ды і без сакеры ён добра спраўляўся, таму што пні бацьку-лесніку дапамагаў выкарчоўваць голымі рукамі. У ім прабуджалася мядзведжая хватка. Голымі рукамі, праз гадзі, ён браў усіх сваіх праціўнікаў. Як сам кажа, ляцелі, як бярвенні. Яму не было роўных. Аляксандра Мядзведзя, трохразовага алімпійскага чэмпіёна, баяліся ўсе. Аб яго цудоўна-сіле нават складвалі цэлыя легенды.
 У Аляксандра Мядзведзя юбілей. Яму спаўняецца 70. Для гагосыці — тэрмін. Для яго асабіста — чарговы рубж. Выглядае ён і сёння моцным аршчам, паспрабуў раскуціць. Там, пад моцным панцырам, захоўваецца таямніца яго жыцця, жыцця, якім ён задаволены. Ён прывясціў яго барацьбе. Бывала, вядома ж, прайграваў. Ён быў і застаецца ў сапраўдным сэнсе слова змагаром на дыване, змагаром з несправядлівасцю, змагаром за ідэю... Ішоў да канца, да мэты. Не адступіў і не здаваўся. Выходзіў заўжды пераможцам, за што лёс шчодрэ ўзнагароджаў яго рознымі падарункамі.

Аляксандр МЯДЗВЕДЗЬ: «КАЛІ СПЫНІЎСЯ — ЗНАЧЫЦЬ, УСЁ...»

Аляксандр Мядзведзь пераступіў 70-гадовы рубж. Трохразовы алімпійскі чэмпіён раскрывае сакрэты, як перамагаць саперніка, рамаўкае аб хітрасцях, паляванні ды і пра самага сябе ў цэлым...

— **У жыцці праяўляецца мядзведжыя метады?**
 — Толькі на дыване, а па жыцці лютым займацца паляваннем. Атрымліваю вялікае задавальненне.
 — **І на мядзведзя палывалі?**
 — Адзін раз у высякагор'і Улан-Удэ. Пасля гэтага сам сабе кажаў: усё, на сабрата больш палываць не буду! Гэта было падчас чэмпіянату Саюза, перад Алімпіядай у 1969 годзе. Далі «пушкі», верталёт. Мядзведзь — звер вельмі каварны і вельмі спрытны. На люту каварна ўвесь лавіць.
 — **У крытычных сітуацыях кіруецца розумам або сілай? Дзесяці тэрма і націскаў?**
 — Каб пратрымацца 12 гадоў і кожны год не сыходзіць з дывана — што трэба для гэтага? Я ж жыў чалавек! Можна ж падладоўвацца пад праціўніка. Асабіста мне даводзілася ўвесь час штошчы вынаходзіць, адшукаць новыя прыёмы, тактычныя варыянты. Плюс настойліваць і воля. Былі, зразумела, моманты, калі я прайграваў, але вельмі рэдка — раз-два.
 — **Не саступаеце праціўніку — ні ў жыцці, ні на дыване?**

— **Ужыццём праяўляецца мядзведжыя метады?**
 — Толькі на дыване, а па жыцці лютым займацца паляваннем. Атрымліваю вялікае задавальненне.
 — **І на мядзведзя палывалі?**
 — Адзін раз у высякагор'і Улан-Удэ. Пасля гэтага сам сабе кажаў: усё, на сабрата больш палываць не буду! Гэта было падчас чэмпіянату Саюза, перад Алімпіядай у 1969 годзе. Далі «пушкі», верталёт. Мядзведзь — звер вельмі каварны і вельмі спрытны. На люту каварна ўвесь лавіць.
 — **У крытычных сітуацыях кіруецца розумам або сілай? Дзесяці тэрма і націскаў?**
 — Каб пратрымацца 12 гадоў і кожны год не сыходзіць з дывана — што трэба для гэтага? Я ж жыў чалавек! Можна ж падладоўвацца пад праціўніка. Асабіста мне даводзілася ўвесь час штошчы вынаходзіць, адшукаць новыя прыёмы, тактычныя варыянты. Плюс настойліваць і воля. Былі, зразумела, моманты, калі я прайграваў, але вельмі рэдка — раз-два.
 — **Не саступаеце праціўніку — ні ў жыцці, ні на дыване?**

— **Ужыццём праяўляецца мядзведжыя метады?**
 — Толькі на дыване, а па жыцці лютым займацца паляваннем. Атрымліваю вялікае задавальненне.
 — **І на мядзведзя палывалі?**
 — Адзін раз у высякагор'і Улан-Удэ. Пасля гэтага сам сабе кажаў: усё, на сабрата больш палываць не буду! Гэта было падчас чэмпіянату Саюза, перад Алімпіядай у 1969 годзе. Далі «пушкі», верталёт. Мядзведзь — звер вельмі каварны і вельмі спрытны. На люту каварна ўвесь лавіць.
 — **У крытычных сітуацыях кіруецца розумам або сілай? Дзесяці тэрма і націскаў?**
 — Каб пратрымацца 12 гадоў і кожны год не сыходзіць з дывана — што трэба для гэтага? Я ж жыў чалавек! Можна ж падладоўвацца пад праціўніка. Асабіста мне даводзілася ўвесь час штошчы вынаходзіць, адшукаць новыя прыёмы, тактычныя варыянты. Плюс настойліваць і воля. Былі, зразумела, моманты, калі я прайграваў, але вельмі рэдка — раз-два.
 — **Не саступаеце праціўніку — ні ў жыцці, ні на дыване?**

Па пяцёрках — запявай!

Стоп, знята!

Ці вы чулі, як пяе ДАІ? Нічога, яшчэ пачуеце!

У першую суботу кастрычніка на АНТ возьме старт новы тэлепраект — «Цудоўная пяцёрка». Удзельнікам, у адрозненне ад амаль што аднаменнага шоу на іншым канале, не трэба будзе асвойваць нязвыклія спартыўныя снарады і паказваць з імі найлепшыя вынікі. Пад пільным вокам глядачоў і журы давядзецца ўсяго толькі спяваць — народныя песні, песні з кінафільмаў і мультыкаў, сучасную папсу... А ведаеце, хто будзе гэта рабіць? Супрацоўнікі МНС, ДАІ, ААБ «Беларусбанк», хуткай дапамогі, «Белавія», чыгункі, дзіцячага садка, сталічнага ГУМА, будаўнічага трэста і БелАЗа.

Камандаў усяго дзевяць, і яны падзеленыя на два блокі — «чырвоныя» і «сінія». «Чырвоныя» кудырае Дзмітрый Танковіч, «сінія» — Юўген Смарыгін (абодва вядучыя знаёмыя глядачу па камандзе КВЗ «ЧП»). З кожнай арганізацыі-удзельніка пасля папярэдняга праслухоўвання адбіраецца па 5 чалавек, якім у далейшым трэба будзе «спесці» ў дружную каманду. З 17 верасня пачаў кіраўніцтвам педагогаў па вакалу і хараграфіі палову камандаў «трэнеруюць» Святлана Стацянкі і Аляксандр Зенчанка, другую палову навукаўчы Волга Вронская і Сяргей Епіхаў — удзельнікі рыхтуюцца да справазданчых шоу, дзе трэба будзе сябе паказаць і другіх абсалюці. Усяго прыедзе 5 паўфіналаў з дзевяцю камандамі ў кожным і фінал, дзе сустрэнем 5 камандаў, а пераможца толькі адна. (Думаецца, частата ўпамінання лічыць 5 павіна зніць усё пытанні, чаму праект называецца менавіта так — «Цудоўная пяцёрка».) А судзіць хто, спытаеце? Гэта пакуль невядома, тым больш, што журы ў складзе трох чалавек будзе мяняцца ў кожным выпадку шоу. Затое вядома сістэма галасавання: замест ацэнак у журы будучы шыльдачкі... з партрэтаў Танковіча і Смарыгіна. Партрэтаў якое правядура паказаць больш, тая каманда і перамагла.

— Але ж можа стацца так, што ў фінал выйдучы толькі «сінія», або толькі «чырвоныя». Як у такім выпадку арганізуюць галасаванне? — спыталі мы ў рэжысёра-пастаноўшчыка праекта Кірыла Галіцкага.
 — Сапраўды, можа скласціся такая сітуацыя. Тады каманды губляюць колер, робяцца «беленькімі» ці там «шэранькімі», а Жэня і Дзіма — не лідарамі камандаў, а проста вядучымі. Пераможцу вызначыць не журы, а глядачы з дапамогай SMS-галасавання. Толькі вясце пра галуюны прыз я пакуль нічога не магу вам сказаць, яшчэ не вырашылі, што гэта будзе, — расказаваў самых цікаўных Кірылаў і зноў пераключыўся на арганізацыйныя моманты: адшукаць на Мінскай гарадской станцыі хуткай дапамогі тры людзей, якія, уласна, правялі жаданне паўдзельнічаць у конкурсе. Дарэчы, медыкі выставілі для адбору ці не самую вялікую каманду — 15 чалавек. Але на момант прыезду здымачнай групы на гарадскую станцыю было падазрона ціха, у адпаведнасці з амаль векавым узростам арганізацыі, і на

— **Ужыццём праяўляецца мядзведжыя метады?**
 — Толькі на дыване, а па жыцці лютым займацца паляваннем. Атрымліваю вялікае задавальненне.
 — **І на мядзведзя палывалі?**
 — Адзін раз у высякагор'і Улан-Удэ. Пасля гэтага сам сабе кажаў: усё, на сабрата больш палываць не буду! Гэта было падчас чэмпіянату Саюза, перад Алімпіядай у 1969 годзе. Далі «пушкі», верталёт. Мядзведзь — звер вельмі каварны і вельмі спрытны. На люту каварна ўвесь лавіць.
 — **У крытычных сітуацыях кіруецца розумам або сілай? Дзесяці тэрма і націскаў?**
 — Каб пратрымацца 12 гадоў і кожны год не сыходзіць з дывана — што трэба для гэтага? Я ж жыў чалавек! Можна ж падладоўвацца пад праціўніка. Асабіста мне даводзілася ўвесь час штошчы вынаходзіць, адшукаць новыя прыёмы, тактычныя варыянты. Плюс настойліваць і воля. Былі, зразумела, моманты, калі я прайграваў, але вельмі рэдка — раз-два.
 — **Не саступаеце праціўніку — ні ў жыцці, ні на дыване?**

— **Ужыццём праяўляецца мядзведжыя метады?**
 — Толькі на дыване, а па жыцці лютым займацца паляваннем. Атрымліваю вялікае задавальненне.
 — **І на мядзведзя палывалі?**
 — Адзін раз у высякагор'і Улан-Удэ. Пасля гэтага сам сабе кажаў: усё, на сабрата больш палываць не буду! Гэта было падчас чэмпіянату Саюза, перад Алімпіядай у 1969 годзе. Далі «пушкі», верталёт. Мядзведзь — звер вельмі каварны і вельмі спрытны. На люту каварна ўвесь лавіць.
 — **У крытычных сітуацыях кіруецца розумам або сілай? Дзесяці тэрма і націскаў?**
 — Каб пратрымацца 12 гадоў і кожны год не сыходзіць з дывана — што трэба для гэтага? Я ж жыў чалавек! Можна ж падладоўвацца пад праціўніка. Асабіста мне даводзілася ўвесь час штошчы вынаходзіць, адшукаць новыя прыёмы, тактычныя варыянты. Плюс настойліваць і воля. Былі, зразумела, моманты, калі я прайграваў, але вельмі рэдка — раз-два.
 — **Не саступаеце праціўніку — ні ў жыцці, ні на дыване?**

Волга РАМАНОК. Фота Мары ЖЫЛІНСКАЙ.

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА ІV КВАРТАЛ 2007 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ УКЛАДКАМІ

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ Чырвоныя **СВАЯ СПРАВА** **ЖЫРАНДОЛЯ** **Купі лепшае!** ТАБАКІ ПАСЛУТ ЦЭНЫ **Краіна 30 дзён**

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ	63850	8200 рублёў на месяц 24600 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕТАРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	7850 рублёў на месяц 23550 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ	63858	13000 рублёў на месяц 39000 рублёў на квартал
ВЕДАМАСНАЯ ПАПІСКА ДЛЯ ўСТАНОЎ МІНІСТАРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТАРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТАРСТВА АХОВЫ ЗДОРОВ'Я	63239	11850 рублёў на месяц 35550 рублёў на квартал

Тэлесеткі

Пяць стыхіх Першага музычнага

Вясной 2007 года Першы музычны тэлеканал адзначыў сваё 5-годдзе, але пад знакам першага юбілея вырашыў правесці ўвесь год. Напрыклад, знакавая лімба адлюстравана ў графічным афармленні канала: 5 стыхіх — вада, зямля, агонь, паветра і... уласна тэлеканал. У новым сезоне Першы музычны захоўвае сваю галуюную адметнасць — 100-працэнтную інтэрактыўнасць, пастаянную сувязь з глядачамі. У прыватнасці, з 1 кастрычніка возьме старт новы інтэрактыўны (прыём ліцэнзійны) праект — штодзённая тэлевіктарына з рознымі каштоўнымі прызоў. Пашыраецца таксама геаграфія тэлеканала — з 1 верасня Першы музычны перайшоў на трансляцыю праз спадарожнік Eutelsat W4, сігнал якога на тэрыторыі краін СНД і Балты прымаюць больш як 3000 антэн. Гэта таксама з лістапада тэлеканал пачне эфірнае вывячненне ў Мгілёве, дзе раней быў даступны толькі абмежаванай колькасці абанентаў кабельных сетак. Зараз адбываецца тэхнічная настройка неабходнага абсталявання і яго тэсціраванне.

Наш фармаст

Пералётныя «мабільнікі»

У Беларусі ўсталяваны новы рэкорд
 Кіданне мабільнікаў на адлегласць — малады, але ўжо даволі папулярны «від спорту» як сярод удзельнікаў, так і сярод СМІ. Рэгулярна, пачынаючы з 2000 года, у Мінску горадзе Саванліна праводзяцца нават тэматычныя суветныя чэмпіянаты з тэлефонамі ў якасці спартыўных снарадаў. У Беларусі падобныя адкрыты чэмпіянаты прайшлі ў 5-ы раз і выявіў новага нацыянальнага рэкордсмена. Ім стаў Юрый Тарасюк, які закінуў свой сродка сувязі на 94 метры 41 сантыметр. Гэты вынік, дарэчы, пераўзыходзіў рэкорд Беларусі, усталяваны ў 2005 годзе Ільям Мішчым — 78,9 м, і ўсяго на паўметра не дацягнуў да сучаснага, паказанага ў тым жа 2005 годзе фінам Міка Лапці — 94,97 м. Усяго ў спаборніцтвах удзельнічалі каля 150 чалавек, у тым ліку госьці з Украіны, Ізраіля і Італіі. Усе ахвотныя — прымчым, як падкрэслілі арганізатары, «толькі аматары» — з'явіліся на полі са сваімі тэлефонамі, старымі, зламанымі або проста надаруджанымі, і мелі права толькі на адну спробу. Але нават яе хопіла рэкордсмену Юрыю Тарасюку і Любові Хробчы, якая шпунрнула свой тэлефон далей як на 33 метры і стала лепшай сярод жанчын. Найбольш эфектны судзіць і глядачы прызналі кідок Аляксандра Тура, які «падфутболіў» тэлефон... патэльняй.
Вікторыя ЗАХАРАВА.

ват на мясцовым гадзінніку стаяла не 9 раніца, а 9 вечара. Толькі «энерджайзер» Жэня Смарыгін — то стрымаючы кідаўся ў дыспетчерскую, то імітаваў серванта ў суправаджэнні гітары (гармонік, гітара, бубен і іншыя музычныя інструменты, якія з'яўляюцца ў кадры — выключна для вядучых, бо удзельнікі спяваюць а капела), то спрабавалі прабраць у машыну хуткай дапамогі... Зрэшты, гэта толькі ў медыкаў абстаноўка была спакойнай. У ГУМЕ, прыгадвае здымачная група, здымкі праходзілі непасрэдна на працоўных месцах удзельнікаў — дзвучыты-прадучыцы сьпявалі, сточыць за прылаўкам — пры тым працу ніхто не перапынаў, і вакол імпрывізаваўнай здымачнай пляцоўкі сабралася кола зацікаўленых наведвальнікаў магізіна. «Яшчэ калі б мы дагадаліся шапку пакласці, грошай дакладна назбіралі б», — жартуе АНТэшнік. Аднаго з хлопцаў-кансультантаў засталі на працэсам пільна назірала педагога па вакалу «чырвоных», спявачка Волга Вронская, якую мы, карыстаючыся момантам, распыталі пра ўражанні ад першых здымачных дзён.
 — Вельмі добра падрыхтаваліся выхавальнікі ў дзіцячым садку — яны сьпявалі разам з дзеткамі, малыя і танцавалі, і пліскалі ў далоні, усяляк падтрымлівалі сваіх педагогаў, — дзеліцца Волга. — Удзельнікі, наколькі яны заўважлі, вельмі хочаць спяваць і трапіць у праект, падладоўваюцца ўсім капрызям рэжысёра, хоць з дзіцячымі горка з'ехаць трэба, хоць у трубу прадуцтва аднак калі сапраўды трапляюць, не могуць паверыць. Адна з выхавальніц махнула рукой — ат, нікуды, акрамя дзіцячага садка, я не праіду! А якая я і адабралі. Чалавек ад паўнаты пацучушы плакаў...
 На «Белавію» здымачную групу сустралі, як пачэсных гасцей — у параднай форме. Нават пусцілі ў салоны «Ту» і «Бонга». Пі-

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота Мары ЖЫЛІНСКАЙ.

Анталогія беларускай песні

Ой, сівы конь бяжыць

У песнях, казках, паданнях услаўляецца конь. Ён увасабляе светлую прыродную сілу, якая прыносіць шчасце, добрабыт. І ў напружаныя моманты, і ў пачуццёва хмельныя хвіліны конь застаецца верным і надзейным памочнікам закаханых, прыдае ім упэўненасць, спрыяе трываласці іх пачуццяў.

Песня «Ой, сівы конь бяжыць» шырока бытуе на Беларусі, заўсёды гучыць на бясёдах.

Міхась ШАВЫРКІН.

1. Ой, сівы конь бяжыць, на ім бела грыва, ой, спанарвалася, ой, спанарвалася, ой, спанарвалася, мне тая дзяўчына, як яе лічанька, ой, падай, дзяўчына, ой, падай, дзяўчына, апошнія тры радкі кожнай страфы паўтараюцца.

На каня ручаньку, Рукі не падала, Тры словы сказала: — Нахай бы я была, Нахай бы я была, Каханя не знала, Бо тое каханне З веча да рання... Як сонейка ўздыдзе, Як сонейка ўздыдзе, Каханне раздыдзе.

АД РЭДАКЦЫІ

15 верасня Міхась ШАВЫРКІН, пастаянны аўтар і даўні сябра «Звязды», вядучы рубрыкі «Анталогія беларускай песні», а таксама карыстаецца наземнай цікавасцю і папулярнасцю ў чытачоў, адзначае 60-гадовы юбілей. Шчыра зычым моцнага здароўя, нягаснага аптымізму, заўсёднай адданасці роднаму слову!

Алёну і Валерыя БУБЕН з г. Нясвіжа сардэчна віншавем з законным шлюбам! Жадаем вечнага кахання і радасці, сямейнага шчасця, удачы і добрых здзяцяў. Няхай светлае пачуццё, здароўе і аптымізм заўсёды будуць з вамі!

Раіса, Іван, Віктар.

Шаноўная Волга Данилаўна КАСПЯРОВІЧ з г.п. Любча. Сардэчна віншавем вас з 90-годдзем. Жадаем здароўя без лекаў, добра, спакою і доўгага веку.

Вера з в. Галынь, суседкі.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

1. Наскошана на зямлі трава. 2. Падземная жывёліна. 3. Мір, згода. 4. Крама. 5. Цыганскае паселішча. 6. Рай-цэнтр Беларусі. 7. Ні свет ні... 8. Рака ў Вроцлаве. 9. Спарытныя снарад. 10. Сякаты. 11. Сасновы лес. 12. Фіналютура і... 13. Винакурны завод. 14. Звані русеніцы. 15. Падста. 16. Пушча. 17. Піянерскі папер. 18. Рака на ўсходзе Расіі. 19. Часовае пабудова. 20. Частка твару. 21. Рука жанчыны ўбор. 22. Князь і дом. 23. Планета. 24. Салёная вада. 25. Старадаўняя стапіца Арменіі. 26. Наскошана на зямлі трава. 27. Невялікая знакавае існасць. 28. Частка батальёна. 29. Заданне аб'екту. 30. Частка мінтэра. 31. Частка мясяца працы. 32. Трымаць. 33. Уласнасць цырка-атлета. 34. Славаці генерал. 35. Памер верша. 36. Рымскі імператар. 37. Баявы воўчак. 38. Гурт жывёлы.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд+судоку (12 верасня).

Па гарызанталі: Аналаг. Мулінэ. Явар. Рота. Гек. Віка. Абза. Каска. Балаляйка. Іск. Бар. Мачанка. Анагр. Залія. «Ака». Гран. База. Юла. Азот. Сяло. Сана. Лес. Каляска. Па вертыкалі: Бомы. Юмбрык. Наваі. Кальчуга. Ларга. Лінга. Сілас. Горка. Асканія. Байкал. Ласка. Матуз. Ядро. Акаба. Анабас. Страказа. Газон. Эвакуатар. Ата.

Судоку (адказы гл. у табліцы).

1	3	9	2	7	6	8	5	4
6	5	2	4	8	9	3	7	1
7	8	4	1	3	5	2	6	9
4	2	1	8	6	3	5	9	7
5	6	3	9	2	7	1	4	8
9	7	8	5	1	4	6	2	3
3	1	6	7	4	2	9	8	5
2	4	5	3	9	8	7	1	6
8	9	7	6	5	1	4	3	2

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ДА ВАШАГА СТАЛА

Сонца з градкі

«Ежа павінна быць ляскаватым», — сцвярджалі лекары старажытнага Егіпта, і гэты ісціны цалкам можна аднесці да зусім сучаснай і ў нас агароднай культуры — гарбуза. Дарэчы, калі хто не ведае, гарбуз не агародзіна, а таксама вялікая цыжэка ягады ў цвёрдай скурцы. Вось пад гэтай трывалай ахавой і знаходзіцца сапраўдная скарбонка вітамінаў і мікрэлементаў, іншых карысных рэчываў. Нездарма кухні многіх народаў у вялікай колькасці прапаноўваюць стравы з гарбуза. Давайце і мы запрасім яго на сваю кухню і прыгатаванне простае, смачнае і карыснае стравы.

САЛАТЫ З ГАРБУЗА

3 яблыкі. Гарбуз і яблыкі абрыцьце, выдаліце насенне, пасля чаго нарэжце тонкімі лустачкамі, злучыце і перамешайце. Памыцьце лимон, натрыце цэдуру на дробнай тарцы, а з мяккай адцісціце сок і паліце ім сумесь з гарбуза і яблыкаў. У атрыманую масу дадаць цэдуру, перамешайце. Па жаданню пасаліце, падсалодзіце.

На 250 г гарбуза: 250 г яблыкаў, 1 лимон, соль, цукор на смак.

3 яблыкі і разынкі. Вымыцьце і замачыце ў вадзе разынкі. Гарбуз і яблыкі абрыцьце і выдаліце з іх насенне, натрыце на буйной тарцы. Усё перамешайце, дадайце разынкі, цукор, карыцу, запраўце смятанай і зноў перамешайце. Па жаданню можна крыху пасаліць.

На 250 г гарбуза: 250 г яблыкаў, 100 г разынкі, 100 г смятаны, 50 г цукру, соль, карыца на смак.

ГАРБУЗ СМАХАНЫ

У цесце. З малака, яек і мукі прыгатаваць вадкае цеста — кляр. Гарбуз абрыцьце, парэжце тонкімі лустачкамі і злёгка абсмажце на алеі. Абсмажаны лустачкі пакладзіце ў вадкае цеста і яшчэ раз абсмажце ў гарачым алеі. Гатовыя лустачкі дастацьце шумоўкай, дайце сілчы алей, падавайце на стол, абсыпаны цукрам.

На 1 кг гарбуза: 1 шк. мукі, 150 г малака, 2 яйкі, 150 г алею, соль на смак.

З часнаком. Абабраны гарбуз нарэжце лустачкамі, пасаліце, пачкайце, пакальце выступіць сок. Ачкайце ў мучу і абсмажце ў гарачым алеі. Абсмажаны лустачкі пакладзіце слаямі на блюда, пасыпаючы кожны слой тоўчаным часнаком, чорным перцам і зелянінай кропу.

На 500 г гарбуза: 100 г алею, 3—4 зубкі часнаку, 2 ст. лыжкі мукі, перац, зеляніна кропу, соль на смак.

ХАТНЯЯ НАРЫХТОЎКІ

Марынаваныя грыбы

Падрыхтаваныя для марынавання грыбы адварыце ў падсоленай вадзе (на 1 л вадзе 2 ст. лыжкі солі). Адкіньце на друшляк, разлажыце ў слоікі. Прыгатаваць марынад. На 1 кг грыбоў спатрэбіцца 250—300 г марынаду: на 0,4 л вадзі яліоўная чайная лыжка солі, 6 гаросын думянага перцу, 1 лаўровы лісток, 2 кавалачкі карыцы, 2 гваздзікі, лимонная кіслата — на кончыку нажа. Атрыманы раствор з прыправамі пагатуеце 20—30 хвілін на слабым агні. Застым крыху астудзіце і дадайце 1/2—1/3 шклянкі воцату. Заліце астытым марынадам грыбы і завяжыце пергаментам. Захоўвайце грыбы ў сухім халаднаватым месцы пры тэмпературы ад +4 да +6 градусаў.

-2441-

Пасуеца з задаваленнем

Не кожная гаспадыня любіць прасваеца. Аднак са з'яўленнем суперсучасных мадэляў прасваеца гэта малапрыемная хатняя работа можа быць не такой ужо і цяжкай. Гэтыя прасы і адпрадкі, і ўсе складкі адрашваюць без цяжкасці, і нават самі апыскаюць тканіну вадой, калі трэба. Адным словам, яны могуць усё, але не варта забываць, што існуюць і некаторыя прыкрасы прасваення. Вось некаторыя з іх.

- ♦ Скарціце і настольнікі значна лясчэй прасваеца, калі пасля мыцця іх добра расправіць і павесіць на вяркуку за кароткі край.
- ♦ Не перасушвайце накружмалую біліну, прасвайце, пакаль яна яшчэ злёгка вільготная. Калі усё ж такі біліна перасохла, пакладзіце на прасваельную дошку прасціну, апыскаючы вадой. Прасваецца будзе лясчэй.
- ♦ Вырабы з лёгкіх тканін з дабаўленнем штучных валокнаў пасля адравання пакрываюцца пухам. А баваўняныя тканіны перад тым як прасваецца патрабуюць дадатковай увагі: закруціце іх на некалькі хвілін у чысты махровы ручнік, намочаны ў гарачай вадзе і добра вышчытаны.
- ♦ Шаўковыя вырабы прасваюць сухім (з левага боку) або праз кавалек тонкай тканіны. Не забывайце аб тым, што карункі ці вышыўку на адзенні таксама трэба прасваецца з левага боку. Калі на шаўковай тканіне з'явіліся зашмалцаваныя ўчасткі, не засмучайцеся: прасвайце рэч праз тканіну, намочаную ў раствору воцату (1/3 воцату на 2/3 вадзі).
- ♦ Вырабы з вельвету абавязкова прасвайце толькі з левага боку, пакальшы на прасваельную дошку мяккую коўдуру. Тады ворс прыўзняцца, а вельвет будзе выглядаць прыгожа.
- ♦ Стралкі на адрашаваных штанах будучы трымачка даўжэй, калі перад прасваеннем нацерці штаны з левага боку сухім кавалачкам мыла. Ніколі не прасвайце касцюм за некалькі хвілін да выхаду з дому. Ён павінен крыху павісець і астыць, інакш хутка скаменецца і страціць акуратны выгляд.
- ♦ Калі пачынаць прасваецца вырабы з лёгкіх тканін і паступова перасуваецца рэгулярна на больш высокай тэмпературы, не губляючы часу на тое, каб прас астываў, можна звесці да мінімуму выдаткі на электраэнергію. А ці ведаеце вы, як адрашваецца рэч адразу з абодвух бакоў? Пакладзіце на прасваельную дошку алюмініевую фольгу, яна адб'е цяпло і забяспечыць ідэальны стан левага боку.

-2442-

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

ПЯЦЬ ХВІЛІН НА РОЗДУМ

В. РАЗІНКІН. Мат за 2 хадзі. (9+2).

8
7
6
5
4
3
2
1
a b c d e f g h

В. РАЗІНКІН. Мат за 3 хадзі. (4+3).

8
7
6
5
4
3
2
1
a b c d e f g h

Прыкладзіце дзве задачы Валерыя Іванавіча Разінкіна (Мінск). У пачатку верасня яму споўнілася 60 гадоў.

Юбіляр — пераможца шахматнага п'яцёра, праведзенага ў 1976 годзе часопісам «64 — шахматное обозрение». Сярэбраны прызёр 2-га асабістага першынства Беларусі ў раздзеле троххадовых задач. На яго рахунку — больш за 100 задач, палова з якіх адзначана прызамі і вядулкамі. Шмат з іх было апублікавана на старонках газеты «Звязда». Пажадаем жа Валерыю Іванавічу моцнага здароўя і новых творчых поспехаў!

Чакаем вашых адказаў на творы Валерыя Разінкіна.

ЗАДАЧЫ — ЛАЎРЭАТЫ КОНКУРСАЎ

Беларускія складальнікі шахматных кампазіцый прымаюць актыўны ўдзел у міжнародных спаборніцтвах і конкурсах, а таксама ў аб'юльненых конкурсах у газетах і часопісах.

Так, наш юбіляр Валерый Іванавіч Разінкін у часопісе «Springarten» атрымаў вядулку за двуххадовую задачу: белыя — Краб5, Фб2, Лб6, Сб5, Кс4, Кf6 (6), чорныя — Крс5, Фh7, Лf1, Лg5, Ка1, Кf2, пп. b3, b7, e6, f3, g6 (11). Мат за 2 хадзі.

1. Крс7? Лf1! 1. Ке5? Лg4! Рашае: 1. Лб6!

А ў VI міжнародным конкурсе складання газеты «Инфарм-кактэйль» (г. Луінец, Беларусь) і бюлетэня «Альбіно», 2006—2007 наш моцны расшальнік Віктар Быкаў (Мінск) атрымаў першы прыз за троххадовую: белыя — Крб6, Лс1, Лf2, Ке3 (3), чорныя — Крh1, Лs3, Сb3, Сg1, пп. a4, b7, c2, c4, g4, g7 (10). Мат за 3 хадзі.

1. Крс7 -- 2. Кg4, 1. ... Лa1 2. Кf5, 1. ... Са2 2. Лg2, 1. ... g3 2. Лf8, 1. Лg2? Лa1! 1. Лf5? Са2! 1. Лf2? Крh2! Атрымаў вядулку таксама іншы беларускі складальнік — па дзюдаювавіч В. Волчак (Лідскі раён), С. Гурыновіч (Мінск), А. Рушлевіч (Лідскі раён), па шматхадовы — В. Разінкін (Мінск), В. Волчак (Лідскі раён) і іншыя складальнікі.

ЗАПРАШЭННЕ

Часопіс «Шахматная кампазіцыя» запрашае беларускіх складальнікаў і расшальнікаў падтрымаць выданне. Каб атрымаць выданне, трэба даслаць заяўку на адрас: Убайдулаеву Рустаму Рахманавічу, вул. Вяземская, 24, кв. 88, 121353, г. Масква. Калі вы атрымаеце часопіс, то трэба паслаць па названаму адрасу паштовы перавод на 4500 беларускіх рублёў — кошт аднаго нумара. Часопіс выдаецца раз за 2 месяцы.

Сёння

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 6.41	19.27	12.46
Віцебск — 6.30	19.18	12.48
Магілёў — 6.32	19.17	12.45
Гомель — 6.29	19.13	12.44
Гродна — 6.57	19.42	12.45
Брэст — 6.59	19.42	12.43

Месяц

Маладзік 11 верасня.
Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. Ксенія, Серафімы, Анатолія, Антона, Васіля;
К. Альбіны, Кацярыны, Марыі, Мікіты.

Надвор'е на заўтра

Абазначэнні: $t^{\circ}\text{C}$ уначы, $t^{\circ}\text{C}$ уздыне, $t^{\circ}\text{C}$ атмасферны ціск, $t^{\circ}\text{C}$ дождж, $t^{\circ}\text{C}$ пахмурна, $t^{\circ}\text{C}$ невялікі дождж, $t^{\circ}\text{C}$ перам. воб., $t^{\circ}\text{C}$ перам. воб.

Гродна	Мінск	Віцебск	Магілёў	Гомель
+6...+8 +8...+10	+6...+8 +10...+12	+7...+9 +6...+8	+7...+9 +7...+9	+7...+9 +7...+9
747	737	738	738	744
мм	мм	мм	мм	мм

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў.

...у суседзях

ВАРШАВА	МАСКВА
+12 — +14 °C	+10 — +12 °C
ВІЛЬНЮС	РЫГА
+10 — +12 °C	+10 — +12 °C
КІЕЎ	С-ПЕЦЬЯРБУРГ
+10 — +12 °C	+10 — +12 °C

15 верасня

1789 год — нарадзіўся Джэймс Фенімор Купер, амерыканскі пісьменнік прыгодніцкага жанру («Следапыт», «Апошні з Магікан», «Зверабой» і інш.).

1916 год — у бітве пры Соме (французскі тэатр Першай сусветнай вайны) англічане першымі ў свеце прымянілі ў баі танкі, якія выкікалі сапраўдную паніку ў немцаў (адзін танк узяў у палон 300 нямецкіх салдат).

«Не той дурны, хто не ведае, а той, хто ведаць не хоча».

Рыгор Скаварода (1722—1794), украінскі філосаф, паэт, музыкант.

УСМІХНЁМЯ!

Сумная несправядлівасць. У год ад падаючых какасуў гіне ў 15 разоў больш людзей, чым ад нападения акул. Але пра какасы не знялі ніводнага фільма жахаў.

— Як справы ў тваёй жонкі з ваджэннем машыны?
— Выдатна. Дарогі паступова пачынаюць весці туды, куды яна хоча ехаць.

— Мама, а яны лятаюць?
— Лятаюць, лятаюць...
— Учора тата назваў нашу пакаёўку анёлам.
— Заўтра ранаіца вылеціць!

І аб надвор'і: вельмі сонечна, але нічога не ясна.

НА ТУРЗЛЁКЕ ВЫЗНАЧЫЛІСЯ ЛЕПШЫЯ

У мінулыя выхадныя пад Лагойскам у рамках рэспубліканскай спартакіяды работнікаў органаў дзяржаўнага кіравання праходзіў турыстычны злёт.

Удзел у ім бралі 15 камандаў. Слаборнічаль узлельнікам злёту давялося ў пераадоленні паласы перашкод, спартыўным арыентаванні, вельсестроі і на байдарках. Першае месца заняла каманда Міністэрства спорту і турызму. Другое — каманда Навыянальнага банка, трэцяе — каманда Міністэрства па падатках і зборах.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

Цяльцоў чакаюць змены ў кар'еры, а Стральцоў — цікавыя знаёмствы

АВЕН. Вельмі эфектыўнымі будуць дзелавыя сустрэчы і перамовы. Добры настрой будзе суправаджаць увесь тыдзень, а праблемы пададуцца вырашальнымі дробязямі. У панядзелак захоўвайце паслядоўнасць ва ўсіх відах дзейнасці, каб пазбегнуць непрадбачаных непаразуменняў. Серада, чацвер і пятніца забяспечыць неабходнай інфармацыяй і значна павялічыць дзелавую запатрабаванасць. У чацвер можае трапіць у сітуацыю, якая ўжо адбывалася ў вашым калісці. Назапашаны вопыт дазволіць не толькі лясчэй перажыць вяртанне да мінулага, але і атрымаць у гэтым шмат карысці.

ЦЯЦЛІЦ. Спрыяльны тыдзень для пераходу на іншую работу, да іншага віду дзейнасці, змены ў кар'еры. У пачатку тыдня вы здольны пабудаваць самую складаную камбінацыю дзела дасягнення моты, якая ніяк не хоча падацца. Упартасці павінна халіць, але вынік можа злёгка расчараваць. У панядзелак рабіце толькі тое, што атрымліваецца сама па сабе. У пятніцу ж, наадварот, перад вамі не ўстаць ніякі цяжкасці. У нядзелю будзе больш асцярожным, бо нават дробная спрэчка пагражае перарасці ў зацяжны канфлікт. Пастарайцеся быць больш лясчымі да навакольных.

УБЛІЗНЯТЫ. Магчыма ўскладненні з дзелавымі партнёрамі: вы можаце паіць на разумны кампраміс, але не больш за тое. Прытрымлівайцеся вызначаных планаў і задумаву. Будзеце больш асцярожнымі пры зносінах з калегамі і начальствам: не ўсе вашы высказванні будуць ім па душы. Неасцярожныя словы могуць пасяць разлад сярод калегаў і стаць прычынай дастаткова сур'ёзнага канфлікту. У панядзелак можае разлівацца на падтрымку сяброў. У сераду верагодна цікавая прапанова з боку вашых заступнікаў. У пятніцу будзе спрыяльнай паездкі і падарожжы. Не пераносіце заплаваныя адпачынак.

РАК. На рабочым месце, магчыма, дзевяццаці вярнуцца да праектаў, ад якіх вы па тых ці іншых прычынах раней адмаўляліся. У панядзелак захоўвайце раўнавагу, не дапускайце мітусні і не працягвайце паспешліваці ў справах. Пятніца ж, наадварот, запатрабуе максімальнай канцэнтрацыі, не пацерпіце збытнажэнасці, сумненняў. У гэты дзень вы усё атрымаеце, так што не згубіце шанцу. У нядзелю, калі бліжэй будзе сварчыцца, займіце нейтральнае пазіцыю.

ЛЕЎ. Ідэй у вас можа быць больш, чым магчыма, і гэта не годзі для хвалеванія. Проста пакіньце частку задуманага на будучыню. Вы зможаце з годнасцю выйсці з практычна з любога, нават самага цяжкага становішча. На гэтым тыдні варта вырашыць бягучыя праблемы, якія звязаны з прафесійнай дзейнасцю. Настройцеся на тое, што вам давядзецца выслушаць падрабязныя рэкамендацыі начальства. Інтэлектуальныя заняткі, важныя перамовы, візіты і паездкі лясчыва панаваць на другую палову тыдня. У чацвер будзеце гатовы дзейнічаць хутка, але не дапускайце мітусні.

ДЭЗЕВА. Могуць узнікнуць дробныя непрыемнасці, якія лёгка вырашаюцца, але займаюць многа часу. Яны, як мяркуюць зоркі, стануць наступствам вашай няўпэўненасці ў асабістых сілах. У сераду будзеце забяспечаны сімпаніяй.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адагнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адракувана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадацтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 33.376. Індэкс 63850. Зак. № 5057. Нумар падпісанні ў 19.30. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12